

ΓΚΡΑΜΠΑΛΑ: Τ' ΑΠΑΡΤΟ ΚΑΣΤΡΟ

Το περιοδικό μας τιμά την 58η επέτειο της Εποποιΐας του '40, μ' ένα αφιέρωμα, προσωπικό βίωμα ενός Ζαγορίσιου αξιωματικού, που πρόσφατα μας έφυγε, του αείμνηστου Γιώργου Αναγνωστάκη από τη Βίτσα. Αφηγείται σ' αυτό το θάνατο ενός άλλου παλικαριού από το Ζαγόρι (Κάτω Σουδενά), σ' ένα πολεμικό περιστατικό, εξευτελισμού των εισβολέων (σελίδα 2).

Το κείμενο που ακολουθεί, είναι ένα απόσπασμα από το βιβλίο "Μνήμες του '40" ενός άλλου Ζαγορίσιου στρατιώτη, του αείμνηστου Γιάννη Νικολαΐδη και αναφέρεται στη μάχη της Γκραμπάλας, αυτού του άπαρτου Κάστρου, που σίγουρα έκρινε την έκβαση της μάχης του Καλπακίου και ίσως του πολέμου.

Επανερχόμαστε στη Γκραμπάλα (επανελλιμένα γράψαμε) από κάποιο αίσθημα ενοχής, γιατί αυτό το κάστρο του '40 δεν τιμήθηκε ακόμη όπως του έπρεπε, τόσο από την πολιτεία όσο και από εμάς τους Ζαγορίσιους. Ο "Τύμβος της Γκραμπάλας", που από καιρό υποσχέθηκαμε ακόμα δεν υψώθηκε. Η ΙΑΕΖ και το περιοδικό μας δεν έβγαζε την υπόσχεση του περασμένου χρόνου και ζητάει τη συνέχιση των εισφορών όλων των Ζαγορίσιων, ώστε τον χρόνο τον Οκτώβριο να βρεθούμε όλοι εκεί στις αιματοβαμμένες κορφές της, για ένα απέρητο ευλαβικό μνημόσυνο των γενναίων υπερασπιστών της.

Το «Ζ»

Η Γκραμπάλα:

— Ώρα την ώρα η ανησυχία μεγάλωνε. Οι μάχες γίνονταν όλο και περισσότερο σκληρές, αιματηρές, οι δικοί μας κρατούσαν, όμως έρχονταν στιγμές που αναγκάζονταν κάπου να υποχωρήσουν, κι όταν η τοποθεσία που άφηναν ήταν ζωτικές

σημασίας για την άμυνα, τότε η ανησυχία μεταβαλλόταν σε αγωνία. Αυτό έγινε και στην περίπτωση της Γκραμπάλας, από τα κύρια οχυρά του Καλπακίου, που έπεσε στα χέρια των Ιταλών στις 2 Νοεμβρίου. Η νύχτα που επακολούθησε ήταν από

θησαν στο λόχο μας που το υπερασπιζόταν, τον ανέτρεψαν και κατέλαβαν ένα τμήμα του. Αντεπίθεση των δικών μας που έγινε στις 5 το πρωί της 3 Νοεμβρίου, έδιωξε του Ιταλούς. Τα τμήματα της αντεπίθεσης διοικούσε ο ταγματάρχης Κ. Παντα-

*«Τρεις μέρες κάνουν πόλεμο
τρεις μέρες και τρεις νύχτες
χωρίς ψωμί, χωρίς νερό, χωρίς ύπνο στομάτι
χιόνι ετρώγαν, χιόνι έπιναν και τη φωτιά βαστούσαν»*

τις χειρότερες που πέρασε το στρατηγείο. Αν δεν γινόταν ανακατάληψη της Γκραμπάλας, ολόκληρη η άμυνα κατέρρεε. Για τις μάχες κατάληψης και ανακατάληψης του οχυρού υψώματος, οι απόψεις των στρατηγών διαφέρουν. Ο Κατσιμήτρος γράφει, πως το απόγευμα της 2 Νοεμβρίου, αφού πρώτα η Γκραμπάλα χτυπήθηκε άγρια από το ιταλικό πυροβολικό, δέχτηκε έφοδο από εχθρικό τάγμα που το αποτελούσαν Αρβανίτες και Ιταλοί από τα επίλεκτα "τάγματα θανάτου". Οι επιδρομείς κατόρθωσαν να σκαρφώσουν από τις απότομες πλαγιές του υψώματος, επετέ-

ζής, με αξιωματικούς τους υπολοχαγούς Ν. Βασιλά, Δ. Μάλλιο και τον ανθυπολοχαγό Κ. Σαρρή. Τα ονόματα όλων έγιναν γνωστά στο πανελλήνιο για τον ηρωισμό τους σε πολλές περιπτώσεις.

Πραγματικά ο αγώνας για την κατοχή της Γκραμπάλας ήταν σκληρός και αιματηρός. Οι Ιταλοί την είχαν καταλάβει στις 7 Νοεμβρίου με ομάδες θανάτου. Ο Πανταζής με το τάγμα του θαυματούργησε τελικά, ο εχθρός ανατράπηκε, το ύψωμα έμεινε οριστικά στα χέρια μας. Αν δεν ξαναπαίρναμε την Γκραμπάλα, όλη η άμυνα του Καλπα-

κιού θα κατέρρεε, κι ο στρατός θα οπισθοχωρούσε στον Άραχθο, έχοντας τώρα να αντιμετωπίσει έναν εχθρό που θα προχωρούσε με τον αέρα της νίκης. Η Γκραμπάλα, αυτό το ορθό και γυμνό ύψωμα, **στάθηκε το κυριότερο έρεισμα της άμυνας**, και ο αγώνας για να κρατηθεί θα δίνει το δικαίωμα στους απογόνους να περηφανεύονται για τους προγόνους τους. Ηπειρώτες ήταν οι περισσότεροι, απ' όλες τις κοινωνικές τάξεις, προπαντός αγροτόπαιδα, με λίγα γράμματα του δημοτικού, αλλά με την καρδιά γεμάτη αισθήματα και χρέος για το σπίτι, το χωριό, την Ήπειρο, τη μεγάλη πατρίδα, την Ελλάδα. Μεγαλωμένοι με τις αφηγήσεις των πατεράδων και των παππούδων, που πάλευαν αιώνες με τους Τούρκους ώσπου τους έδιωξαν και τους κυνήγησαν, μαζί μ' όλους τους Έλληνες, ως την "Κόκκινη μηλιά", μόνο που κουράστηκαν να πολεμούν, είχε μπει στις καρδιές τους το σαράκι του διχασμού, έτσι γύρισαν πίσω τσακισμένοι, με τις χούφτες τους άδειες από όνειρα, με το κεφάλι σκυφτό, υποταγμένοι σε μια μοίρα που άλλοι καθόρισαν για την πατρίδα τους: όλοι είχαν κληρονομήσει από τους προγόνους καταβολές που ξεκινούσαν από πολύ μακριά, προπαντός την αίσθηση του χρέους, δεν χρειάζονταν πολλά λόγια, καθοδηγήσεις και προπαρασκευές για να καταλάβουν τι έπρεπε να κάνουν. Το Ξεραν από τη στιγμή που μπήκαν στο χαράκωμα πως ή θα νικούσαν ή θα πεθαιναν. Άλλος δρόμος για να σωθεί το σπίτι, το χωριό, η γυναίκα, τα παιδιά, οι φίλοι, η μικρή κοινωνία των ανθρώπων, δεν υπήρχε. Έτσι άρχισε το έπος που πήρε σιγά - σιγά τις τελικές διαστάσεις του.

(«Μνήμες του '40»
Ι. Νικολαΐδη)

Σελίδες από την Εποποιία του '40

ΚΑΤΑΛΟΙΠΟ ΤΟΥ ΑΕΙΜΝΗΣΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΚΗ ΜΑΧΗΤΗ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΥ

(Το κείμενο και οι φωτογραφίες μας δόθηκαν από τον Βασίλη Αρχιμανδρίτη, μαχητή κι αυτός του '40)

Μετά την εκκαθάριση των υψωμάτων της Μπούκας δόθηκε διαταγή από τον διοικητή του 15ου συντάγματος πεζικού Βασίλειο Ρήγα να κινηθεί το 3ο τάγμα πεζικού

Γεώργιος Αναγνωστάκης. Εφ. υπολγός. Διοικητής των όλμων του III/15 τάγματος πεζικού της VIII Μεραρχίας. (Η φωτογραφία είναι όταν ήταν μαθητής της Σχολής Εφ. Αξ/κών Σύρου).

με τον ταγματάρχη Πανταζή προς Αετορράχη, Αργυροχώρι και προς ύψωμα 669 τα οποία ήταν στα χέρια του εχθρού. Καταλαμβάνοντας και εκκαθαρίζοντας την Αετορράχη φτάσαμε στους Ποντικιάτες και καλυφτήκαμε μέσα στο δασωμένο.

Μόλις νύχτωσε προωθήθηκαν οι λόχοι στο πετρώδες ύψωμα και άρχισαν να φτιάχνουν χαρακώματα βάζοντας μπροστά μεγάλες πέτρες και αφήνοντας ανάμεσα μεγάλες τρύπες και αφήνοντας ανάμεσα μεγάλες τρύπες για να παρακολουθούν τις κινήσεις του εχθρού, γιατί εκείνο το ύψωμα βαλλόταν από τον εχθρό με πολυβόλα και οπλοπολυβόλα καθώς κάθε κίνηση μας γινόταν αντιληπτή από τα Ιταλικά παρατηρητήρια.

Εκεί μέيناμε ημέρες τρεις. Επειδή το τάγμα άλλαξε συνεχώς θέσεις δεν ήταν εύκολο να μας παρακολουθούν τα μεταγωγικά και να μας εφοδιάζουν με τρόφιμα. Εί-

μαστε νηστικοί. Απέναντι οι Ιταλοί βάζανε καζάνι και κάνανε διανομή φαγητού και γινόταν η διανομή σε σημεία που δεν βάλλονταν από τα δικά μας πυρά.

Στις 27 Νοέμβρη 1940 βλέπουμε με τις διόπτρες να βάζουν στο καζάνι μακαρόνια και να ανάβουν φωτιά.

Ο υπολοχαγός Σαρρής διοικητής του 9ου λόχου, Κρητικός, πραγματικό παλληκάρι με φωνάζει να τον πλησιάσω γιατί βρισκόμουν σε ένα άλλο ύψωμα με τους όλμους.

Πηγαίνω και μου λέει: η πυροβολαρχία των Ιταλών έχει για συσσίτιο μακαρόνια. Συμφωνείς να φτιάξουμε μια ομάδα με αξιωματικούς και στρατιώτες και να τους πάρουμε το καζάνι;

Συμφώνησε οπότε δίνουμε στους στρατιώτες δυο ξύλα μακριά και κάπως χοντρά για να μεταφέρουμε το καζάνι.

Οργανώσαμε την ομάδα με τρεις ή τέσσερις αξιωματικούς και δέκα στρατιώτες. Δώσαμε στους στρατιώτες τρία οπλοπολυβόλα και χειροβομβίδες.

Εμείς οι αξιωματικοί είχαμε τα πιστόλια και χειροβομβίδες.

Συνάμα δίνει εντολή ο διοικητής του λόχου Σαρρής στο λόχο που κατείχε το ύψωμα να μας παρακολουθούν από τις τρύπες και να μην σηκώνουν τα κεφάλια τους πάνω από τις πέτρες γιατί το ύψωμα βάλλονταν συνεχώς από τα εχθρικά πολυβόλα και οπλοπολυβόλα.

Αυτό επαναλαμβάνονταν συνεχώς, αλλά και οι στρατιώτες το διαπίστωναν αυτό γιατί συνεχώς οι σφαίρες από τα πολυβόλα και οπλοπολυβόλα σφύριζαν πάνω από τα κεφάλια τους.

Ξεκινήσαμε μέσω του δασωμένου υψώματος και αρχίσαμε να κατεβαίνουμε μέσα στο δάσος ώστε να φτάσουμε στο σημείο εκείνο που είχαμε καθορίσει πριν την αναχώρησή μας.

Εγώ πριν αναχωρήσω έδωσα εντολή στην ομάδα του πολυβολητή Γιώργου Στάρα να παρακολουθεί τις κινήσεις μας και να επέμβει με τα πολυβόλα σε περίπτωση που κινδυνεύουμε.

Φτάσαμε στο σημείο, δηλαδή πολύ κοντά στην Ιταλική πυροβολαρχία χωρίς να γίνουμε αντιληπτοί και περιμέναμε κρυμμένοι μέσα στο δάσος να συγκεντρωθεί η πυροβολαρχία για διανομή συσσιτίου.

Μόλις άρχισαν να συγκεντρώνονται και να μπαίνουν στη γραμμή κάναμε την εξόρ-

μηση, τους αιφνιδιάσαμε και οι Ιταλοί σκόρπισαν άλλοι δεξιά άλλοι αριστερά στο δάσος.

Αμέσως οι στρατιώτες που είχαν εντολή να πάρουν το καζάνι το φορτώθηκαν με τα ξύλα κι άρχισε η επιστροφή καλυπτόμενοι μέσα στο δάσος. Το σφάλμα μας ήταν ότι δεν βγάλαμε τα κλειστρα από τα πυροβόλα των Ιταλών ώστε να τα καταστήσουμε ανενεργά.

Γιώργος Στάρας. Λοχίας των όλμων του III/15 Τάγματος Πεζικού της VIII Μεραρχίας, τραυματισθείς θανάσιμα την 27-11-1940

Επληγήθηκαν οι Ιταλοί πυροβολητές στο πυροβόλα και άρχισε καταιγισμός πυρών των θέσεων μας.

Φτάνοντας στο ύψωμα που κατείχαν τα τμήματά μας πληροφορήθηκαν ότι ο Γιώργος Στάρας είναι νεκρός.

Ο δύστηνος σήκωσε παρακούοντας τις εντολές προς στιγμήν το κεφάλι του πάνω από το πέτρινο οχύρωμα και μια ριπή πολυβόλου το έκοψε στα δύο. Τον έκλαψα γιατί εκτός από συγγενείς μου ήταν ένα από τα λίγα παλικάρια του 3ου τάγματος. Τον ενταφιάσαμε επί τόπου μαζί με άλλους νεκρούς της ίδιας μέρας.

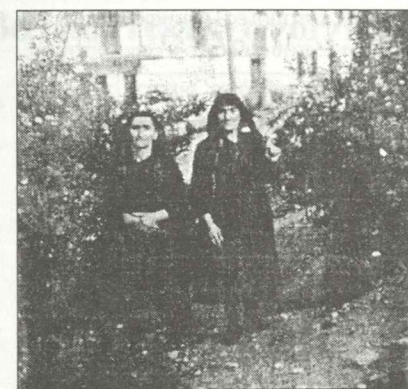
Το τι έγινε μετά δεν περιγράφεται. Οι θέσεις μας βάλλονταν συνεχώς από όλα τα εχθρικά τμήματα που κατείχαν τα υψώματα Αργυροχωρίου και 669.

Στις 30 Νοέμβρη άρχισε η μάχη για την κατάληψη του υψώματος 669 η οποία κράτησε τρεις μέρες.

ΜΙΑ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ
Η τιτά η Τσανούλα

Μενέλαου Στ. Κικόπουλου

με βήμα γοργό για το Πηγάδι. Προβάλλοντας ξαφνικά στο κίосκι της βρύσης παρατήρησε με τη δυνατή προσηγορητική αντρική φωνή της στις γυναίκες, που περίμεναν υπομονητικά τη σειρά τους για να γιομώσουν τις φτέλες, «τί κάνετε μωρές εδώ;» και τις πρόσταξε «γρήγορα στα σπίτια σας». Οι γυναίκες τρέμοντας από το φόβο

Αρσινόη Αλ. Κράλιου-Λιόγκα (κόρη)
Κωνσταντίνη Αλ. Κράλιου (μάννα)

τους τσακίστηκαν, να εξαφανιστούν με σκούγματα «ούι, ούι κλέφτες, κλέφτες» και ν' αμπαρωθούν στα σπίτια τους παρατώντας στο Πηγάδι τις φτέλες και τα πράματά τους. Η Τσανούλα με τη βοήθεια της μικρής εγγονής της, της Ρέτως, κουβάλησε ασταμάτητα σ' όλη τη διάρκεια της νύχτας φορτώματα νερό από το Πηγάδι στο σπίτι τις τις φτέλες και τα πράματα των γυναικών του χωριού κι εκεί στο χάραμα της καινούργιας ημέρας κλείστηκε στο σπιτικό της, αφού γέμισε με νερό τις φτέλες και τα φτελούστια της, τα καζάνια και τις μπαγράτσες της, τα γκούμια και τ' αγγεία της. Τις επόμενες ημέρες με το νερό αυτό ζεμάτισε και ρούπωσε το καδί, τη μπούτενα και τα βαένια της κι έπλενε και μούσκεψε τα σεπέτια και τα καλάθια της για να φουσκώσουν και να δέσουν και πανέτοιμα πια περίμενε τη μέρα, που το χωριό θα 'μπαине στον τρύγο. Ακόμα την ίδια νύχτα σ' ένα από τα πολλά πηγαινόελα της απάντησε στην Κασολάτικη σκουπροθήκη το Ντίνο-Χρόνη-Κων/τίνο Απ. Τζόχα-τοτέλιγκα, καθώς γύριζε από τα ζωντανά του στο σπιτικό του σέρνοντας μάλιστα ένα ξερό κορμό αγριοκερασιάς, που είχε ξεκουτοσυργιάσει από τα Σταυροπήδια. Η Τσανούλα του παρατήρησε απειλητικά «πού το πας το ξύλο μωρέ;» και τον πρόσταξε «πέταξέ το καταγής». Ο Ντινο-Χρόνης τα χρειάστηκε και ρίχνοντας το ξε-

ράδι στη γη έτρεξε να κλειστεί στο σπίτι του. Η Τσανούλα έσυρε το δέντρο στο σπιτίτης, για να το λιανίσει με την ησυχία της και να ποστιάσει τα ξύλα του στην ξυλοθήκη του οβροού της αυλής της.

Την άλλη μέρα κατάπληχτοι οι Τσερβαριώτες πληροφορήθηκαν το πάτημα του χωριού από τους κλέφτες στη διάρκεια της νύχτας, καθώς όμως καμιά ληστεία σπιτιού δεν καταγγέλθηκε, συμπέραναν πως οι κλέφτες ήταν περαστικοί από το χωριό και στάθηκαν μονάχα στη βρύση, το Πηγάδι, για να ξεδιψάσουν. Λίγες μέρες αργότερα όμως η Τσανούλα, που την έτρωγε η γλώσσα της, εμπιστεύτηκε το τόλμημά της στην παπαδιά — Μαγδαληνή Απ. Βλαστού —

γεπόνισσά της κι άβγαλη από το σπίτι της. Η Πατροψείρω — Κλεοπάτρα Γρ. Θεοδώρου — παραδουλεύτρα του Παπαζιάκα — παπα-Απόστολου Δ. Βλαστού — πρόφτασε το μυστικό στις γεπόνισσες της κι από στόμα σε στόμα το χωριό βούιξε από την αποκοτιά της Τσανούλας. Σιγά, σιγά όμως η ισχυρή εντύπωση της στιγμής από το συμβάν κατάπεσε κι η έξαψη, που προκάλεσε, διασκεδάστηκε, για να γίνει τελειωτικό το εγχείρημα μολόγημα στο χωριό. Εξάλλου ούτε ο αγαθός Ντινο-Χρόνης ούτε οι γυναίκες του χωριού, που έπεσαν θύματα της επίδοξης ληστοαρχίας, της κράτησαν κακία, γιατί η τιτά η Τσανούλα ήταν μια από τις λιγοστές, παλιές γυναίκες του χωριού, που ήταν πανταχού παρούσα, τόσο στις χαρές, όσο και στις λύπες των χωριανών, όντας γνώστης κι αισιόδων πιο ωραίων γαμήλιων τραγουδιών, αλλά συγχρόνως και συνθέτης, στιχουργός και ψάλτης των πιο σπαραξικάρδων μοιρολογιών.

ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Θανάση Σακελλαρίδη:
«ΖΟΦΕΡΕΣ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ»

Κυκλοφόρησε τον Αύγουστο του '98 το βιβλίο του Θανάση Σακελλαρίδη με τίτλο «Ζοφερές Αναμνήσεις» και υπότιτλο «Από τα παιδικά μου χρόνια, ως το τέλος του εμφυλίου πολέμου». Πρόκειται για αναμνήσεις απ' το 1929 ως το 1950 περίπου, που περιλαμβάνονται σε 46 σελίδες και περιβάλλονται με οικογενειακές φωτογραφίες της εποχής.

Ξεκινάει, ο συγγραφέας, με παρουσίαση του οικογενειακού του δέντρου, φτάνει στον πόλεμο και την κατοχή και τελειώνει με τα εφηβικά του χρόνια κατά την περίοδο του εμφυλίου πολέμου. Αναμνήσεις παιδικές κι εφηβικές. Δεν θάλεγα αποκλειστικά ζοφερές, αφού θυμάται με νοσταλγία τους παππούδες, τους γονείς, τις αδερφές, αλλά κυρίως την γιαγιά του Άννα. Γράφει στον πρόλογο της έκδοσης: «... με τον τρόπο αυτό πραγματοποιώ το καλύτερο μνημόσυνο στη μνήμη της γιαγιάς μου». Και παρακάτω γράφει πάλι για την γιαγιά του Άννα: «Την υπόστασή μου την οφείλω σ' αυτήν... θα την θυμάμαι, όσο μου μένει πνοή, με αγάπη και πόνο».

Τα επί μέρους γεγονότα της περιόδου αυτής, δηλαδή δικτατορία, πόλεμος, κατοχή, εμφύλιος, είναι αυτά, που, λίγο πολύ, συνέβησαν σε όλα τα χωριά μας, σε όλες τις οικογένειες, αλλού με μίσος κι αγριότητα, αλλού με λιγότερη ένταση και συνέπειες. Εκείνο όμως που καταγράφεται σ' αυτό το βιβλίο, είναι οι περιπέτειες του παιδιού-εφήβου, που αποτυπώνονται στη συνείδησή του, διαμορφώνουν τον χαρακτήρα του και τον ωμαίνουν σαν άντρα πριν τα είκοσι του χρόνια. Στα οκτώ του χρόνια μένει ορφανός από μάνα και στα δώδεκα από τον πατέρα. Μεγάλωσε στο χωριό σ' ένα σπίτι με όλα τα απαραίτητα. Έρχεται η ορφάνια, το κάψιμο του χωριού και του σπιτιού στα 1943 κι «έμεινε με το δάχτυλο στο στόμα». Νέο ξεκίνημα αυτός κι η γιαγιά του απ' το μηδέν. Ωρίμασε γρήγορα, θέλησε να μάθει γράμματα, όμως οι δυσκολίες είναι αεσιερατές. Έφηβος, στην δύσκολη εποχή του 1945-50, γίνεται στόχος καλοθελητών. Τα βάσανα κι οι ταλαιπωρίες συνεχίζονται και πράγματι, για την περίοδο αυτή καταγράφονται στη μνήμη του αναμνήσεις ζοφερές.

Η ιδιαιτερότητα και η αξία της έκδοσης του Θ.Σ. σημειώνονται στον επίλογο του, σε μια παράγραφο, που λέει: «Οι πλινθές της παιδικής ηλικίας μεγαλώνουν μαζί μας. Αφήνουν βαθιά ίχνη στην ψυχή μας και γι' αυτό τις κουβάλαμε μια ζωή ολόκληρη. Οι παιδικές αναμνήσεις είναι ένα τρενάκι που σέρνουμε μια ολόκληρη ζωή, είναι δεμένες με μας και ταξιδεύουν μαζί μας. Χώνονται στη μνήμη και δεν μας αφήνουν σε ησυχασμό».

Τον Θανάση τον γνώρισα στην έκδοση του περιοδικού «Το Ζαγόρι μας» και στις σελίδες του περιοδικού «Η Καλοντά μας», όμως, πρέπει να ομολογήσω, ότι σήμερα τον ένοιωσα, μέσα στις σελίδες αυτής της έκδοσης. Του εύχομαι υγεία και κουράγιο για να συνεχίσει να γράφει και να εκδίδει το περιοδικό «Η Καλοντά μας», που το θεωρώ εξαιρετικό, με προσφορά πέρα απ' τα όρια του χωριού.

Α. Ντιναλέξης

ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΒΙΚΟΥ-ΑΛΟΥ ΚΑΙ ΑΓΙΟΣ ΜΗΝΑΣ

Μόλις πρόσφατα, ένα πραγματικά υπέροχο άρθρο δημοσιεύθηκε στο περιοδικό ΓΑΙΟΡΑΜΑ-EXPERIMENT (τεύχος Νο 24), σχετικό με τον Εθνικό Δρυμό Βίκου-Αλούς, γραμμένο από τον κύριο Κώστα Ζήση. Ένα άρθρο, που περιέγραφε άμεσα και γλαφυρά τις ομορφιές μιας από τις πιο άγριες και εντυπωσιακές περιοχές της πατρίδας μας και που συνοδεύονταν από ένα εκπληκτικό φωτογραφικό υλικό. Μεγαλωμένη κι εγώ στο Ζαγόρι, δίπλα στον Εθνικό Δρυμό (στο χωριό Άγιος Μηνάς), ένιωσα πραγματικά υπερήφανη για τον τρόπο με τον οποίο είδα να προβάλλετε προς τα έξω ο τόπος που τόσο αγαπώ. Στην ουσία αυτό το άρθρο αποτελεί κατά τη γνώμη μου, τιμή για όλο το Ζαγόρι, όμως η πραγματική του αξία, προχωρεί πέρα απ' αυτό. Θεωρώ πολύ σημαντικό το γεγονός, ότι ο κ. Ζήσης κατάφερε να γνωστοποιήσει στους Έλληνες, ένα κομμάτι από την πολύτιμη φυσική τους κληρονομιά. Είναι ενδεικτικό το γεγονός ότι κάθε καλοκαίρι η περιοχή γεμίζει με Γερμανούς, Άγγλους και άλλους ξένους τουρίστες, ενώ αντίθετα λιγοστοί Έλληνες επισκέπτονται τον φυσικό παράδεισο που υπάρχουν μερικά χιλιόμετρα από το σπίτι τους (γιατί απλώς δεν τον γνωρίζουν!).

Το πιο σπουδαίο όμως απ' όλα είναι ότι το άρθρο, γράφτηκε από έναν άνθρωπο, ο οποίος δεν είναι ξένος για τον τόπο, με την έννοια ότι δεν είναι ένας απλός επισκέπτης που μαγεύτηκε και θέλησε να εκθειάσει την ομορφιά του τόπου, ούτε ένας επιστήμονας, που θα περιέγραφε με γλώσσα «ξύλινη» ότι τύχαινε να παρατηρήσει για κάποιο χρονικά περιορισμένο διάστημα. Αντιθέτως, πρόκειται για έναν άνθρωπο που έχει μεγαλώσει κι ανατραφεί στον τόπο αυτό. Είναι μ' άλλα λόγια ένα ζωντανό κομμάτι του τόπου, που έχει βιώσει από πρώτο χέρι, όχι μόνο την ομορφιά, και τα εκάστοτε προβλήματα της όλης περιοχής. Για το λόγο αυτό, το άρθρο αποκτά μια άλλη διάσταση, πιο πραγματική, πιο ζεστή, ρεαλιστική κι ανθρώπινη.

Λυπήθηκα λοιπόν πραγματικά, που στην συγχαρατήρια επιστολή που έγραφα προς το περιοδικό (και η οποία δημοσιεύθηκε στο τεύχος Νο2 5), δεν αρκέστηκα στο να επαινέσω απλώς το άρθρο και τον αρθρογράφο —όπως και θα ήθελα— αλλά ήμουν κατά κάποιον τρόπο «αναγκασμένη» να σχολιάσω αρνητικά ορισμένα μικρά (ασήμαντα για τον απλό αναγνώστη) σημεία. Συγκεκριμένα, τα σημεία στα οποία αναφέρομαι, αφορούν τη Μονή Σπηλαιώτισσας και το ύψωμα Καστράκι, τα οποία είναι δεμένα με την κοινότητα Αγίου Μηνά, Ζαγορίου. Στο άρθρο του κυρίου Ζήση διάβασα ότι η Αρίστη είναι το χωριό με το οποίο είναι κυρίως ιστορικά συνδεδεμένη η Μονή, πράγμα αναληθές, καθώς σχετικά πρόσφατα (τη δεκαετία 1960), η Αρχιεπισκοπή, παραχώρησε την επιμέλεια της Μονής και του περιβάλλοντός της στην Αρίστη. Όσο για το ιστορικό Καστράκι, αυτό αναφέρθηκε ότι είναι απέναντι από το χωριό Αρίστη (πράγμα αληθινό), παραλείποντας όμως τον Άγιο Μηνά, ο οποίος είναι ακριβώς δίπλα. Θεωρώντας λοιπόν χρέος μου να κάνω ορισμένες χρήσιμες επισημάνσεις, που να διευκρινίζουν ορθότερα αυτά τα σημεία του άρθρου, απάντησα ως εξής:

«α) Η Μονή Σπηλαιώτισσας, ήταν πάντοτε ιστορικά δεμένη με τον Άγιο Μηνά, όμως τα τελευταία χρόνια, η μετανάστευση του πληθυσμού και κυρίως η αστυφιλία, έχουν συρρικνώσει την κοινότητα σε σημείο απελπιστικό. Ένα από τα αποτελέσματα της συρρίκνωσης αυτής, ήταν και η εγκατάλειψη και η ερήμωση της Μονής. Η Αρίστη, μια σαφώς πιο μεγάλη κοινότητα, με περισσότερους πόρους, ενδιαφέρθηκε για τη συντήρηση της Μονής, πράγμα αξιόλογο, γιατί θα ήταν πραγματικά κρίμα να χαθεί μια τέτοια ιστορικά πολύτιμη κληρονομιά.

β) Το Καστράκι, το φημιολογούμενο και ως παλάτι του Βασιλιά Πύρρου, δεν έχει την ίδια «τύχη». Χάρη στις προσπάθειες της αδελφότητας του Αγίου Μηνά, καθώς και του εκάστοτε προέδρου της κοινότητας, όλη η περιοχή θα μελετηθεί από την αρχαιολογική υπηρεσία και τα αποτελέσματα αναμένεται να φέρουν στο φως, ένα από τα λαμπρότερα κομμάτια της Ηπειρώτικης Ιστορίας.

(Είναι ενδεικτικό, ότι οι παλαιότεροι του χωριού ιστορούν ότι το ύψωμα περιστοιχίζονταν από 4 τουλάχιστον βυζαντινές εκκλησίες, με μόνο μία, —την Ευαγγελίστρια— να σώζεται μέχρι σήμερα).

Η αλήθεια είναι, πως δεν συνέταξα αυτή την επιστολή με ελαφριά την καρδιά, γιατί πρόθεσή μου, δεν ήταν καθόλου να μειώσω την αξία και την πιστότητα του άρθρου με κάτι που στα μάτια ενός τρίτου μπορεί να φαντάζε ως μικρότητα. Από τη μία μεριά λοιπόν, ένιωθα ότι φερόμουν κάπως εγωιστικά, από την άλλη όμως, ένιωθα ότι είχα χρέος προς τους ανθρώπους και το χωριό που με μεγάλωσε, να απαντήσω και να αποκαταστήσω το όνομα του χωριού μου, που όσο μικρό κι αν είναι, έχει αμέριστη ομορφιά και περιφάνια.

Με την ευκαιρία αυτή λοιπόν, θα ήθελα να κάνω μία αναφορά για το ακριτικό αυτό χωριό, που είναι ένα από τα μικρότερα, όχι μόνο του Ζαγορίου, αλλά και ολόκληρης της Ηπείρου. Συγκεκριμένα, θα ήθελα να πω δυο λόγια για τα έργα ανάπτυξης που έχουν αρχίσει να υλοποιούνται στον Άγιο Μηνά τα τελευταία χρόνια και τα οποία είναι αποτέλεσμα της αγάπης και του ενδιαφέροντος που τρέφουν για τον τόπο τους, οι άνθρωποι αυτού του χωριού. Άνθρωποι, που μεγάλω-

σαν στο μικρό αυτό χωριό, που το πόνησαν και που καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για την καλύτερη ανάπτυξη του. Άνθρωποι που έχουν τη θέληση να αγωνιστούν για το σκοπό αυτό και που είναι άμεσα διαθέσιμοι να βοηθήσουν την κοινότητα όπως και βοήθησαν να οραματίζονται και να σταματούν να οραματίζονται και να προγραμματίζουν σχέδια για την καλύτερη ανάπτυξη του. (Ως ένα μέσο υλοποίησης των σχεδίων αυτών, το 1980 ιδρύθηκε στην Αθήνα, η Αδελφότητα του Αγίου Μηνά, που μέχρι σήμερα, συνεχίζει ανελλιπώς να υπηρετεί το χωριό και να προσφέρει αναπτυξιακό έργο). Έτσι τώρα, μπορούμε με καμάρι να απαντήσουμε ορισμένα από τα έργα ζωής που έγιναν στο χωριό, χάρη στις προσπάθειες της αδελφότητας, του εκάστοτε προέδρου, αλλά και των απλών ανθρώπων που αγαπούν και βοηθούν με κάθε τρόπο τον τόπο τους:

1) Ένα κiosk, μαζί με παγκάκια, κοσμούν τώρα το ύψωμα Μέγα Δέντρο, με την πανοραμική θέα.

2) Η πλατεία του χωριού μας, πρόσφατα πλακοστρώθηκε (με ειδικά κονδύλια της Ευρωπαϊκής Ενωσης), για να γίνει έτσι και ο Άγιος Μηνάς, συνώνυμος με την παραδοσιακή αρχιτεκτονική του υπόλοιπου Ζαγορίου.

3) Η φλαμουριά, το δέντρο που φύτεψαν με τα χέρια τους οι άνθρωποι του χωριού, στην πλατεία, έχει πια μεγαλώσει και δίπλα του, τοποθετήθηκε μια όμορφη βρύση.

4) Παραδοσιακά κάγκελα τοποθετήθηκαν, ενώ όλες οι λάμπες στο χωριό αντικαταστάθηκαν, με λάμπες μακράς διάρκειας.

5) Μια κληματαριά σκιάζει το πίσω μέρος από το παλιό σχολείο.

Και υπάρχουν τόσα πολλά έργα που θα υλοποιηθούν σύντομα και τόσα σχέδια που μελετούνται. Κατά κάποιον τρόπο, για εμάς που δεν ζούμε τώρα κοντά στον τόπο μας, το μικρό αυτό χωριό, φαντάζει σαν μια μικρή οάση

στα μάτια μας και το σκεφτόμαστε πάντα νοσταλγικά και περήφανα. Για αυτός να είναι και ο λόγος που βρούμε την ελπίδα παντού.

Όλα αυτά τα έργα λοιπόν, μας μιλούν μ' ελπίδα για το μέλλον του χωριού μας. Όπως με ελπίδα μας γεμίζουν και οι άνθρωποι που παίρνουν συνταξη και τρέχουν να ζήσουν για πάντα πια στον Άγιο Μηνά. Ελπίδα και τα καινούρια σπίτια που άρχισαν να οικοδομούνται στο χωριό. Ελπίδα έχουμε και στην προσπάθεια που καταβάλουν οι γυναίκες του χωριού, που με δική τους πρωτοβουλία και φροντίδα, περιποιήθηκαν και κυριολεκτικά στήλησαν την εκκλησία Αγίας Μηνάς (περισσότερο γνωστή ως Μεγάλη Εκκλησιά) που βρίσκεται έξω από το χωριό. Με την ευγενική βοήθεια των γύρω χωριών, όπως και ανθρώπων από την Αθήνα, τα Ιωάννινα και άλλους που έσπευσαν να προσφέρουν στο έργο που έγινε για το σκοπό αυτό, αλλά και από άλλες ηγίες, (περισσότερο όμως με τον δικό τους κόπο και την προσωπική τους εργασία), η εκκλησία μας, που κινδύνευε με ολοκληρωτική καταστροφή, στέκει πια περήφανα, σαν ένα ξεχωριστό κομμάτι για τον τόπο.

Με ελπίδα βλέπουμε τελικά και το πανηγύρι που καθιέρωσε η αδελφότητα του χωριού και οργανώνεται πια πια κάθε καλοκαίρι, με σκοπό τη συγκέντρωση πόρων και τη γνωριμία του κόσμου με το χωριό. Ένα πανηγύρι που σημειώνει κάθε χρόνο μεγάλη επιτυχία και μας γεμίζει χαρά και περήφανα.

Για ένα μικρό χωριό όπως είναι δικό μας, όλες αυτές οι ενέργειες, που τελικά καρποφόρησαν, αποτελούν ένα μεγάλο επίτευγμα και ένα λαμπρό παράδειγμα για το τι μπορεί το μέλλον να επιφυλάσσει, αν η προσπάθεια ολόγου εμάς συνεχιστεί. Είναι επομένως, που υλοποιήθηκαν τα έργα —αργά, αλλά σταθερά— θα ολοκληρωθεί και θα αποτελέσει αγανάκτηση, ένα μοναδικό στολίδι για το πενήμορφο Ζαγόρι.

ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΣΤΙΧΟΙ

«Βίκος»

Μία μέρα, καθάρια, στάθηκε απέναντι και είδα να καταβαίνει από τα γραντιοπαγή αετώματα ένας αέρας διαφανής. Είχε ξημερώσει το φως από το Γιάρ και μόνο από 'κει. Για να φωτίσει την κάθετη εξόρμηση του γκριζού υλικού και το βαθύ αποτέλεσμα του ουρανού επί της γης.

Ήταν δε τόσο κάθετη η εφόρμηση αυτή που η γη πόνεσε και ανάβλυσε νερό και για να τον εκδικηθεί —τον ουρανό— νοεΐται — γέμισε την πληγή με χρώματα προκλητικά. Το πλάνον προκλητικό ήταν αναμφίβολα το πράσινο.

Στις επί μέρους εξορμήσεις γράφτηκαν με την πάροδο των χρόνων ιστορίες όπως εκείνη του Βασιλείου και της Ερμιόνης της Φερενίκης, της Σμιχτής Ροδιάς, του Τρεμογιόφυρου, της Νιάχοβας, της Σπέρας, της Νύφης, του Γκούμερου, της Ρεντινας, του Μέγα Λάκκου, του Σελάτιου και άλλες πολλές.

Μα εκείνη που κρατούσε τα λίθινα σκήπτρα στις ιστορίες αυτές ήταν αυτή με το όνομα «Τόπος ηχηρός».

Ελένη Σκοΐνη

ΣΝ' APPENTA

Μα πως είναι δυνατόν να προσδιορίσει κανείς την αιωνιότητα, όταν στιγμιαία —ταγμένα από κάποια βούληση τυφλή— γεννιέται στο σκοτεινό το χάος, από την έκρηξη κάποιας αιφνίδιας αστραπής, ολάκερο το φωτεινό μας σύμπαν;

Φωκίων Ιωαν. Καψάλης

ΡΙΖΑΡΕΙΟΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
Βασ. Σοφίας 24 - ΑθήναΙΔΡΥΜΑ ΡΙΖΑΡΕΙΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ
ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΣΟΔΩΝ - ΕΞΟΔΩΝ 1997

ΕΣΟΔΑ	Δοχ.
Κεφ. Α' Ενοίκια ακινήτων	455.081.144
» Β' Πρόσοδοι καταθέσεων	—
» Γ' » χρεωγράφων	—
» Δ' Έσοδα Ναών	5.757.855
» Ε' Εισφορά υπαλλήλων Διοικήσεως	1.024.660
» ΣΤ' 3 Διάφορα έσοδα	3.572.243
» ΣΤ' 4 Εκποίηση Μετοχών	97.685.658
» Ζ' Εισφορά Κληρ/μάτων στα έξοδα Σχολ.	8.223.587
» Η' Έσοδα μαθητών Κλ/μάτων	7.500.000
» Η1' Έσοδα από Κλ/μ Δ. Στήν	17.000.000
» Η2' Έσοδα Δωρεάς Τ. Μαρτσποπούλου	3.400.000
» Θ' Έσοδα Χειροτεχνικής Σχολής Μον/ρίου	—
» Θ1' Έσοδα Χειροτεχνικής Σχολής Μον.	20.174.518
» Θ2 & Θ3' Έσοδα από χρηματοδοτήσεις	—
» Ι1' Έσοδα Λαζαριδείου Πνευμ. Κέντρου	954.375
» Ι2' Χορηγίες για αποκατάσταση Αρχοντικού στο Μονοδένδρι	13.000.000
» Ι3' Χορηγίες για πραγματοποίηση πολιτιστικών εκδηλώσεων στη γενέτειρα των Ριζαίων στο Μονοδένδρι	1.000.000
» Ι4' Έκδοση Λευκώματος «ΤΑ ΙΩΑΝΝΙΝΑ»	22.088.996
» ΙΑ' Εγγυήσεις μισθωτών	16.000.000
» ΙΒ' Έσοδα από αποζημιώσεις λόγω προσκυνρώσεων ιδιοκτησιών Ρ.Ε.Σ.	35.000.000
» ΙΓ' Πλεόνασμα προηγούμενων ετών	435.537

ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ » 707.898.573

Ομάδα μαθητών της Ριζαρείου Χειροτεχνικής Σχολής.

ΕΞΟΔΑ	Δοχ.
ΚΕΦ. Α' ΕΞΟΔΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	
Άρθρο 1 Αποζημίωση και έξοδα κινήσεως Συμβούλων και Κυβερν. Επιτρόπου	5.040.000
» 2 Διάφορα έξοδα Διοικήσεως-Διαχειρίσεως	11.059.105
» 3 Μισθοί Υπαλλήλων Διοικήσεως	64.709.800
» 4 Χορηγήματα	360.000
» 5 Νοσήλεια προσωπικού	685.532
» 6 Βιβλιοθήκη Γραφείων Διοικήσεως	757.670
» 7 Έξοδα ακινήτων	30.831.889
» 8 Τέλη-Φόροι	75.863.728
» 9 Εορτασμός 15 χρόνων λειτουργίας Σχολής	—
ΚΕΦ. Β' ΕΞΟΔΑ ΣΧΟΛΗΣ (ΧΑΛΑΝΔΡΙ)	
Άρθρο 1 Μισθοί Καθηγητών	69.063.833
» 2 Μισθοί προσωπικού	133.162.853
» 3 Έξοδα μαθητών (τροφή κλπ.)	38.304.286
» 4 Διάφορα έξοδα λειτουργίας	37.687.935
» 5 Έξοδα αποφοίτων Σχολής	—
» 6 Βιβλιοθήκη Σχολής	597.705
» 7 Δαπάνες λειτουργίας Φροντιστηρίου	—
» 8 Δαπάνες 150ετηρίδας 1844-1994	1.040.000
ΚΕΦ. Δ' ΕΞΟΔΑ ΝΑΩΝ	
Άρθρο 1 Έξοδα Ναού Βασ. Σοφίας 24 - Αθήνα	16.773.442
» 2 » » Σχολής (Χαλάνδρι)	9.193.715
ΚΕΦ. Ε' ΕΚΠΑΗΡΩΣΗ ΣΚΟΠΩΝ ΑΡΙΘ. 994/1980 ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ-ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ, ΔΗΜ. ΣΧΟΛΕΙΟΥ & ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ Ι. ΝΑΟΥ ΜΟΝΟΔΕΝΔΡΙΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ	

Άρθρο 1 Δαπάνες λειτουργίας Ριζαρείου Οικοτροφείου Μονοδενδρίου	45.000.000
» 2 Δαπάνες λειτουργίας Χειροτεχνικού Κέντρου Μονοδενδρίου (Χειροτεχνικής Σχολής & Εργαστηρίου)	86.778.933
» 3 Ενίσχυση Λαμπριαδείου Βιοτεχνικής Σχολής Άνω Πεδινών Ζαγορίου	9.000.000
» 4 Επιδότηση μαθητών Γυμνασίου & Λυκείου Τραπεζοβίου Ζαγορίου	3.800.000
» 5 Επιδότηση Καθηγητών Γυμνασίου & Λυκείου Τραπεζοβίου Ζαγορίου	997.497
» 6α Δαπάνη συντήρησης & αξιοποίησης πολιτιστικών μνημείων Ζαγορίου	11.259.232
» 6β Έκδοση βιβλίου τέχνης «ΙΩΑΝΝΙΝΑ»	5.638.948
» 6γ Πολιτιστικές εκδηλ. στη γενέτειρα Ριζαί.	14.628.784
» 6δ Πολιτιστικές εκδηλ. στη γενέτειρα Ριζαί.	1.063.292
» 7 Ενίσχυση Δημοτικού Σχολείου Μονοδενδρίου	437.588
» 8 Ενίσχυση κεντρικού Ι. Ναού Μονοδενδρίου για αποκατάσταση οροφής κλπ. δαπάνες	2.097.350
» 9 Επέκταση κτιρίου Χειροτεχνικής Σχολής Μονοδενδρίου-Μελέτη, Κατασκευή, Εξοπλισμός	6.240.000
» 10 Αποκατάσταση μισθωθέντος από τη Ρ.Ε.Σ. παραδοσιακής οικίας στο Μονοδένδρι	6.306.298

ΚΕΦ. ΣΤ' ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	
Άρθρο 1 Ανέγερση οικοδομών	—
» 2 Τόκοι δεισιμοναγίων	—
» 3 Δαπάνες αξιοποίησης ακινήτου Ιωαννίνων και ακινήτου Βασ. Σοφίας 24	9.272.639
» 3β Αγορά Μετοχών Εθνικής Τράπεζας Ελλάδος	8.625.000

ΣΥΝΟΛΟ ΔΑΠΑΝΩΝ » 706.277.054

ΠΛΕΟΝΑΣΜΑ 31/12/97 » 1.621.519

ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ » 707.898.573

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΧΟΥΛΗΣ
ΑΓΓΕΛΟΣ ΚΙΤΣΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΚΩΝ. ΠΑΝΤΑΖΗΣ

Ο ΛΟΓΙΣΤΗΣ

ΣΤΑΜ. ΜΩΡΑΪΤΗΣ

Για να γνωρίσουμε τον τόπο μας

Στο Καστρί του Βιτσ'κού

α' Σύσκεψις

"Όταν σου λένε, "διάλεξε και πάρε ό,πi θέλεις", τότε σαστίζεις, τα χάνεις και δεν ξέρεις ποιο να πρωτοδιαλέξεις. Όλα σου αρέσουν, όλα τα θέλεις.

Ετσι συνέβη και σε μένα σήμερα την Πρωτομαγιά. Από μέρες έλεγα ότι θα τελειώσω όλες τις υπηρεσιακές εκκρεμότητες, ώστε την Πρωτομαγιά να είμαι ελεύθερος, να πάω, να πάμε κάπου, ν' αλλάξουμε παραστάσεις.

Ο ένας έλεγε να διασχίσουμε τη χαράδρα του Βίκου από το Μονοδέντρι, ο άλλος έλεγε να πάμε προς το Πωγωνί ή κάπου αλλού.

Εγώ ήμουν στρεχτός σε όλα, "να σε όλα".

Εν όψει αυτής της συγχύσεως, αργήσαμε να ξεκινήσουμε.

Η ομάδα μας αποτελείτο από τρεις.

Με το λεωφορείο των δύο και μισή, φύγαμε από την Κόνιτσα και κατεβήκαμε στη Βίγλα, όπου μας περίμενε ο τρίτος της παρέας. Μέχρι εκείνη τη στιγμή, ακόμη δεν είχαμε αποφασίσει. Μπήκαμε στο LADA, και το ερώτημα μετεωρείτο "που να πάμε;".

β' Απόφασις

Σε κάποια στιγμή, ο "οδηγός" μας λέει: "Πάμε στο Καστρί του Βιτσ'κού". Εγώ, όπως είπα, ήμουν "στρεχτός" για οπουδήποτε, αρκεί που έφτανα από το μαγαζοπότηγαδο, η τρίτη της παρέας μας, ήταν "κομμάτι" διαστακτική.

Τελικά συμφωνήσαμε όλοι.

Ακολουθήσαμε τον παλιό και από πολλά χρόνια εγκαταλειμμένο "αμαξωτό" δρόμο της Βίγλας, ο χειρότερος της περιοχής. Στρωμένος με μυτερές πέτρες, λες και τις έβαλαν εξεπιτδες.

γ' Άνοιξις

Είναι η πρώτη ανοιξιάτικη μέρα, γιατί ο Απρίλιος κυριολεκτικά μας είχε μουδιάσει με τον παρατεταμένο κρύο καιρό του.

Λίγο ήλιο, λίγα σύννεφα, τότε και κάποια δροσούλα, αλλά ο "χαβάς" ζεστός.

Ο νοτιάς, επιτέλους, σάρωσε τον παγωμένο βοριά, τον πήγε στον τόπο του.

Είναι πολύ ευχάριστο να βρίσκεσαι έξω στη φύση τέτοιες ανοιξιάτικες μέρες.

Τα δέντρα στη στιγμή βγάζουν φύλλα και άνθη.

Η γης από πεθαμένη, ανασταίνεται: καταπραίνει, γεμίζει αγριολούδα.

Όταν τα έμβια όντα, μηδ και του ανθρώπου εξαιρουμένου, κοιμισμένα έως ναρκωμένα, βγαίνουν από τις κρύπτες τους και χαίρονται τούτες τις ωραιότερες στιγμές της ζωής τους.

δ' Το μπάνιο των πουλιών

Ένα ζευγάρι αποδημητικών πουλιών κάνουν το μεσημεριανό τους μπάνιο σε μια "μπάρα" νερού (λακούβα), στη μέση του "αμαξωτού" δρόμου. Σταματήσαμε και βλέπαμε έκπληκτοι, πως κάνουν το μπάνιο τους.

Βλέπετε ότι το αυτοκίνητο και γενικά όλα τα μηχανικά μέσα που επινόησε ο άνθρωπος, δεν πέρασε ακόμη από το "κομπιούτερ" τους, για να καταλάβουν ότι και αυτά είναι εχθροί τους και μάλιστα οι καταστρεπτικότεροι.

Ετσι ανενόχλητα και ανυποψίαστα βουτούσαν στα λασπόνερα και στη στιγμή έβγαιναν, τινάζαν τα φτερά τους να φύγουν τα νερά και ξαναβουτούσαν.

Ταχύτατα έκαναν βουτιές και μάλλον έπαιζαν, χαίρονταν κι αυτά την Πρωτομαγιά.

Κι όταν εμείς, ανοίξαμε το παράθυρο του αυτοκινήτου για να τα φωτογραφίσουμε, τότε κατάλαβαν ότι τα "κοιτούσαμε" και ντροπισμένα, πέταξαν και πήγανε παραπέρα, να συνεχίσουν το μπάνιο τους σε άλλη μπάρα νερού.

ε' ο ζεστός νοτιάς

Ήθελα να ήξερα, ποιο είναι του μυστικού του νοτιά, του λιβα, που κάνει, τούτη κυρίως την εποχή, να χαιρείται ολόκληρη η πλάση, τόσο πολύ;

Κανέναν ζωντανό οργανισμό δεν τον αφήνει ανεπηρέαστο. Άλλο που κάποτε τον πίνουν τα γινάτια του, δυναμώνει, αγριεύει και σαρώνει τα πάντα. Πάντως, εδώ που τα λέμε, δεν πρέπει να του έχεις και απόλυτη επιπλοκή, εδώ σε τούτα τα δικά μας μέρη. Σε Εγεγλά, σε βγάδι από τον λήθαργο του παρατεταμένου χειμώνα, σε ξεγυμνώνει και σ' "απαρτάει" συζύλιο κι ο βοριάς που άγριυπα και ροφυλακτεί, έρχεται απότομα και σε παγώνει.

στ' Αι-Γιάννης Βιτσ'κού

Μια μικρή στάση στην Αρτοίστα, στο Μανεκάτ'κο, το πατρικό της μάννας μου, και συνεχίσαμε το δρομολόγιο μας εποχούμενοι μέχρι τον Αι-Γιάννη του Βιτσ'κού, έξω ακριβώς από την εκκλησία.

Είχα πολλά χρόνια να έλθω εδώ.

Στο Δημοτικό θα πήγαινα, όταν ερχόμουν με τον αείμνηστο πάππο μου από την Αρτοίστα, όταν γιόρταζε στις 29 Αυγούστου. Κατέβαινα από το Πάπιγκο, την προηγούμενη ημέρα και απ' εκεί με τα ξαδέρφια μου και άλλα παιδιά από την Αερτοίστα, πηγαίναμε στον Αι-Γιάννη. Το απόγευμα έφευγα μαζί με άλλα παιδιά από το Πάπιγκο μέσω Βιτσ'κού και Πόρου..., συνήθως επέστρεφα με τον συνομήλικό μου, τον μακαρίτη Στέργιο Κωτασιόδη.

Κάποιες ώρες η επιστροφή και δύσκολος ο δρόμος, αλλά κούραση δεν θυμάμαι.

Την ημέρα που γιόρταζε ο Αι-Γιάννης, κείνα τα χρόνια έρχονταν πολλοί άνθρωποι απ' όλα τα γύρω χωριά.

Γέμιζε ο τόπος κόσμος και γίνονταν μεγάλο γλέντι. Θυμάμαι κάποιους από την Αρτοίστα που χόρευαν ξυπόλητοι, το είχανε τάμα, έλεγαν.

Εμείς παιδιά συνήθως πηγαίναμε λίγο πιο πάνω στις βρύσες με τα πολλά νερά, κάτω από τα βαθύσκια πλατάνια, κάποιο απ' αυτά, λέει η παράδοση, το εφύτευε ο ληστής Νταβέλης, κι εκεί, για πολλές ώρες χαζεύαμε.

Δεν πήγα να ιδώ, παρ' ότι είχα και έχω την περιέργεια, αν υπάρχουν οι βρύσες με τα πολλά νερά και τα πελώρια πλατάνια.

Στη φύση έγιναν και γίνονται πολλές βάνουσες επεμβάσεις. Από το εκκλησάκι τ' Αι-Γιάννη, δεν θυμάμαι τίποτα απολύτως, παρ' ότι βοηθούσα τον μακαρίτη τον παππού μου, τον παπα-Κώστα Μανέκα.

Είναι πάρα πολύ μικρό, σαν οικογενειακό εκκλησάκι, έχει ωραίο τέμπλο με ωραιώτατο το βημόθυρό του.

Τόσο μικρό είναι που η εικόνα του Αι-Γιάννη, δεν χωρούσε, την είχανε έμβετη στη νότια πλευρά του τοίχου, δίπλα από την εικόνα του Χριστού.

Επίσης στη νότια και βορινή πλευρά είχανε ένθετα τοποθετημένες, προς την οροφή και άλλες μικρές ξύλινες εικόνες. Φαίνονται οι θέσεις τους, βγήκανε, τις βγάλανε;

Στην βορινή πλευρά υπάρχει μία, αλλά δεν φαίνεται τίνας αγίου είναι,

Δεν ξέρω αν παλαιά ήταν μεγαλύτερο, και διαφορετικό, πάντως σήμερα είναι πολύ γραφικό και απείραχτο σχεδόν από τα εύκολα προσδευτικά και οικονομικά μέσα του πολιτισμού.

Μόνον τα πεζούλια του έξω στο χαγιάτι τοιμεντωσώθηκαν.

Ευτυχώς που δεν βρέθηκε κάποιος νεόπλουτος να την ανακαινίσει.

Γι' αυτό θα πρέπει, το συντομότερο, να γίνει μια προσπάθεια εκστρατεία, από όσους ακόμη αγαπούνε και σέβονται το εκκλησάκι αυτό, να διατηρηθεί, μετά μεγάλης προσοχής, όπως ήταν, χωρίς να αλλοιωθεί.

Πρέπει, πάση θυσία, να παραμείνει, όπως ήταν, το θρησκευτικό τούτο ιερό μας μνημείο.

ζ' Αρχή πορείας

Η μέρα είναι σχετικά καλή. Ανοιξιάτικη, συννεφιασμένη. Ας είναι, έτσι με "κούφη νεφέλη", περπατάς καλύτερα.

Γύρω στις δύομιση, ξεκινήσαμε την ανηφόρα και μόνον ανηφόρα. Ισίο και κατήφορο, ξέχασε τα απ' εδώ κι εμπρός, αν θέλεις να φθάσεις στην κορφή.

η' Χωρίς σκέψη

Βάρβαρη κοπή, καταστροφή πες καλύτερα, όλων των αιωνόβιων δένδρων, πριν από κάποιο χρόνο. Φαίνον-

ται ακόμη τα κούτσουρα τους, αμείδεις μάρτυρες αυτής της βιβλικής ταστροφής.

Και ιδιωτικά να ήταν, γιατί να κόψουν όλα με τόσο μανία.

θ' Σκληρή ανάγκη

Χωράφια, πολλά χωράφια, πριν από λίγες δεκαετίες, (πριν το 1950), τα καλλιεργούσαν, σταμάτησαν.

Είχανε βαλθεί τότε που το δικό, όπως και όλα τα χωριά του Ζαγορίου, έβριθαν από κόσμο, να "τραπούν" την αιωνόβια δύναμή του και τον θαυμάζουμε. Κάτι ήξεραν οι αρχαίοι με το τασιπί, όλες τούτες εδω που τρινες ορθοπλαγιές και να τις και καλλιεργήσαμε.

Σπέρνανε συνήθως στάρι, το σικότερο τότε στοιχείο διατροφής. Λέγανε μάλιστα τότε, ότι, από έβγαζε το στάρι της χρονιάς, πιο πλουσιότερος, ο πρώτος. Δύσκολη, πολύ δύσκολη η επε-

ση τότε. Που η σημερινή αφθονία των ειδών, που δεν ξέρουμε τι να πρωποκτήσουμε, τι να πρωτοπαύουμε.

Μερικά υπολείμματα μαντρινών. Μετά την εγκατάλειψη της λιέργειας της γης, άρχισαν οι ολέες και λιγώτεροι εναπομένοντες και των χωριών μας, ν' ασχολούμε με την κτηνοτροφία, μέχρις ότου.

Τώρα φαίνεται ότι δεν εγκαταλείψαμε την κτηνοτροφία. Σχεδόν όλοι οι κάτοικοι έμειναν από τα χωριά τους. Εγκαταστάθηκαν στις μεγαλουπόλεις - ρουφής με την κτηνοτροφία, μέχρις ότου.

Τώρα φαίνεται ότι δεν εγκαταλείψαμε την κτηνοτροφία. Σχεδόν όλοι οι κάτοικοι έμειναν από τα χωριά τους. Εγκαταστάθηκαν στις μεγαλουπόλεις - ρουφής με την κτηνοτροφία, μέχρις ότου.

Τώρα φαίνεται ότι δεν εγκαταλείψαμε την κτηνοτροφία. Σχεδόν όλοι οι κάτοικοι έμειναν από τα χωριά τους. Εγκαταστάθηκαν στις μεγαλουπόλεις - ρουφής με την κτηνοτροφία, μέχρις ότου.

Τώρα φαίνεται ότι δεν εγκαταλείψαμε την κτηνοτροφία. Σχεδόν όλοι οι κάτοικοι έμειναν από τα χωριά τους. Εγκαταστάθηκαν στις μεγαλουπόλεις - ρουφής με την κτηνοτροφία, μέχρις ότου.

Τώρα φαίνεται ότι δεν εγκαταλείψαμε την κτηνοτροφία. Σχεδόν όλοι οι κάτοικοι έμειναν από τα χωριά τους. Εγκαταστάθηκαν στις μεγαλουπόλεις - ρουφής με την κτηνοτροφία, μέχρις ότου.

Τώρα φαίνεται ότι δεν εγκαταλείψαμε την κτηνοτροφία. Σχεδόν όλοι οι κάτοικοι έμειναν από τα χωριά τους. Εγκαταστάθηκαν στις μεγαλουπόλεις - ρουφής με την κτηνοτροφία, μέχρις ότου.

Τώρα φαίνεται ότι δεν εγκαταλείψαμε την κτηνοτροφία. Σχεδόν όλοι οι κάτοικοι έμειναν από τα χωριά τους. Εγκαταστάθηκαν στις μεγαλουπόλεις - ρουφής με την κτηνοτροφία, μέχρις ότου.

Τώρα φαίνεται ότι δεν εγκαταλείψαμε την κτηνοτροφία. Σχεδόν όλοι οι κάτοικοι έμειναν από τα χωριά τους. Εγκαταστάθηκαν στις μεγαλουπόλεις - ρουφής με την κτηνοτροφία, μέχρις ότου.

Τώρα φαίνεται ότι δεν εγκαταλείψαμε την κτηνοτροφία. Σχεδόν όλοι οι κάτοικοι έμειναν από τα χωριά τους. Εγκαταστάθηκαν στις μεγαλουπόλεις - ρουφής με την κτηνοτροφία, μέχρις ότου.

Τώρα φαίνεται ότι δεν εγκαταλείψαμε την κτηνοτροφία. Σχεδόν όλοι οι κάτοικοι έμειναν από τα χωριά τους. Εγκαταστάθηκαν στις μεγαλουπόλεις - ρουφής με την κτηνοτροφία, μέχρις ότου.

μοι και ευτυχώς, είχαν γίνει ένα με τα σκληρά βράχια του τόπου τους.

ιβ' αιωνόβια δένδρα

Πικνότερη βλάστηση. Σιούμοι παμπάλαιοι και πανύψη-

λοι. Εδώ, τόσο ψηλά που είναι, ξεφύγαν - ας είμαστε όμως συγκρατημένοι στη χαρά μας αυτή, γιατί δεν ξέρεις πότε θα τον πιάσει η ζούρλια, ή "αμάνι", το αμάκι, τον σημερινό ανήσυχο άνθρωπο, να βάλει μπουλνιόζες να αβούν κι εδώ "για ν' αξιοποιήσουν" τουριστικά την περιοχή.

Την πιο μεγάλη ζημιά την κάνουν, όχι οι πεζοί, αλλά οι εποχούμενοι και μόνον αυτοί.

Σταματούμε σ' έναν απ' αυτούς τους γέρεκους σιούμους, ακουμπούμε στο κορμί του για να πάρουμε κάτι θυμάσουμε. Κάτι ήξεραν οι αρχαίοι με το τασιπί, όλες τούτες εδω που τρινες ορθοπλαγιές και να τις και καλλιεργήσαμε.

Σπέρνανε συνήθως στάρι, το σικότερο τότε στοιχείο διατροφής. Λέγανε μάλιστα τότε, ότι, από έβγαζε το στάρι της χρονιάς, πιο πλουσιότερος, ο πρώτος. Δύσκολη, πολύ δύσκολη η επε-

ση τότε. Που η σημερινή αφθονία των ειδών, που δεν ξέρουμε τι να πρωποκτήσουμε, τι να πρωτοπαύουμε.

Μερικά υπολείμματα μαντρινών. Μετά την εγκατάλειψη της λιέργειας της γης, άρχισαν οι ολέες και λιγώτεροι εναπομένοντες και των χωριών μας, ν' ασχολούμε με την κτηνοτροφία, μέχρις ότου.

Τώρα φαίνεται ότι δεν εγκαταλείψαμε την κτηνοτροφία. Σχεδόν όλοι οι κάτοικοι έμειναν από τα χωριά τους. Εγκαταστάθηκαν στις μεγαλουπόλεις - ρουφής με την κτηνοτροφία, μέχρις ότου.

Τώρα φαίνεται ότι δεν εγκαταλείψαμε την κτηνοτροφία. Σχεδόν όλοι οι κάτοικοι έμειναν από τα χωριά τους. Εγκαταστάθηκαν στις μεγαλουπόλεις - ρουφής με την κτηνοτροφία, μέχρις ότου.

Τώρα φαίνεται ότι δεν εγκαταλείψαμε την κτηνοτροφία. Σχεδόν όλοι οι κάτοικοι έμειναν από τα χωριά τους. Εγκαταστάθηκαν στις μεγαλουπόλεις - ρουφής με την κτηνοτροφία, μέχρις ότου.

Τώρα φαίνεται ότι δεν εγκαταλείψαμε την κτηνοτροφία. Σχεδόν όλοι οι κάτοικοι έμειναν από τα χωριά τους. Εγκαταστάθηκαν στις μεγαλουπόλεις - ρουφής με την κτηνοτροφία, μέχρις ότου.

Τώρα φαίνεται ότι δεν εγκαταλείψαμε την κτηνοτροφία. Σχεδόν όλοι οι κάτοικοι έμειναν από τα χωριά τους. Εγκαταστάθηκαν στις μεγαλουπόλεις - ρουφής με την κτηνοτροφία, μέχρις ότου.

Τώρα φαίνεται ότι δεν εγκαταλείψαμε την κτηνοτροφία. Σχεδόν όλοι οι κάτοικοι έμειναν από τα χωριά τους. Εγκαταστάθηκαν στις μεγαλουπόλεις - ρουφής με την κτηνοτροφία, μέχρις ότου.

Τώρα φαίνεται ότι δεν εγκαταλείψαμε την κτηνοτροφία. Σχεδόν όλοι οι κάτοικοι έμειναν από τα χωριά τους. Εγκαταστάθηκαν στις μεγαλουπόλεις - ρουφής με την κτηνοτροφία, μέχρις ότου.

Τώρα φαίνεται ότι δεν εγκαταλείψαμε την κτηνοτροφία. Σχεδόν όλοι οι κάτοικοι έμειναν από τα χωριά τους. Εγκαταστάθηκαν στις μεγαλουπόλεις - ρουφής με την κτηνοτροφία, μέχρις ότου.

Τώρα φαίνεται ότι δεν εγκαταλείψαμε την κτηνοτροφία. Σχεδόν όλοι οι κάτοικοι έμειναν από τα χωριά τους. Εγκαταστάθηκαν στις μεγαλουπόλεις - ρουφής με την κτηνοτροφία, μέχρις ότου.

Τώρα φαίνεται ότι δεν εγκαταλείψαμε την κτηνοτροφία. Σχεδόν όλοι οι κάτοικοι έμειναν από τα χωριά τους. Εγκαταστάθηκαν στις μεγαλουπόλεις - ρουφής με την κτηνοτροφία, μέχρις ότου.

Τώρα φαίνεται ότι δεν εγκαταλείψαμε την κτηνοτροφία. Σχεδόν όλοι οι κάτοικοι έμειναν από τα χωριά τους. Εγκαταστάθηκαν στις μεγαλουπόλεις - ρουφής με την κτηνοτροφία, μέχρις ότου.

Τώρα φαίνεται ότι δεν εγκαταλείψαμε την κτηνοτροφία. Σχεδόν όλοι οι κάτοικοι έμειναν από τα χωριά τους. Εγκαταστάθηκαν στις μεγαλουπόλεις - ρουφής με την κτηνοτροφία, μέχρις ότου.

Τώρα φαίνεται ότι δεν εγκαταλείψαμε την κτηνοτροφία. Σχεδόν όλοι οι κάτοικοι έμειναν από τα χωριά τους. Εγκαταστάθηκαν στις μεγαλουπόλεις - ρουφής με την κτηνοτροφία, μέχρις ότου.

Κόκκινο λ' θαρ' και συνέχεια οι ατέλειωτες απότομες κι κατακόρυφες χαράδρες.

Και μπροστά μας, το απύθμενο βάθος του Βίκου.

Κυριολεκτικά ζαλίζεσαι, ίλιγγος σε πιάνει, καθώς κοιτάξεις κάτω τα γκρέμα.

Ενώ τα πετροχειλιδόνα, ασταμάτητα, οβέλτα και άνετα, πετώντας πάνω από τα κεφάλια μας, μας καλωσορίζουν.

Άραγε μας χαίρονται ή μας φοβούνται, καθώς απρόσμενα βρεθήκαμε κοντά στις φωλιές τους.

Θαυμάζω κάτω στα γκρέμα, τα γηρασμένα από το χρόνο και από τα πολλά χτυπήματα των βράχων, που πολύ συχνά πέφτουν επάνω τους, μουρτζίνια, γραβέλια, κλένοι, μράτζες, αγριπλάτανοι (πάλτανοι), κρανιές, καθώς, εις πείσμα των δεινών τους, εξακολουθούν και επιμένουν να ζούνε σφηνωμένα στα απλησίαστα από τους ανθρώπους και τα ζώα βράχια.

ιγ' Απόκρημνο μονοπάτι

Ο οδηγός μας πρότεινε, ν' ακολουθήσουμε την πορεία μας όχι κατακόρυφα, αλλά από το μονοπάτι δίπλα, το μοναδικό κατακοιμονοπάτι.

Ορθό, κατακόρυφο και πάρα πολύ απόκρημνο το μέρος. Ίλιγγος μας πιάνει, είτε προς τα κάτω ριζούμε το βλέμμα μας είτε προς τα πάνω, αλλά χρειάζεται τόσο προσοχή στο περπάτημα, που δεν μπορείς να ξεχαστείς και να ρεμβάσεις.

Κάποιες φορές χρειάζεται κυριολεκτικά να σκαρφαλώσουμε, γιατί το κατακοιμονοπάτι τούτο, εκτός των άλλων πλεονεκτημάτων έχει πολλές και δύσκολες σκάλες. Και να σκεφθείς ότι το μονοπάτι αυτό είναι τόσο στενό και απόκρημνο και απροσπέλαστο, αφού και η αρκούδα το διάλεξε να κάνει τη φωλιά της.

Ευτυχώς που ήταν από τον περασμένο χρόνο, γιατί αλλιώς δεν θα γλυτώναμε, όχι τόσο απ' αυτήν την ίδια, όσο από το απότομο και απόκρημνο της διαδρομής.

Δεν μπορείς να τρέξεις. Δεν μπορείς να κινηθείς ευχερώς. Και απλή μεταβολή αν θελήσεις να κάνεις, πρέπει πολύ να προσέξεις.

Όσο επικίνδυνο είναι το μονοπάτι αυτό, τόσο αμείβεσαι από την υπερχή ποικιλία και ανεπανάληπτη θέα. Το γνωρίζουν μόνον όσοι μπορούν και φθάνουν ίσα μ' εδώ.

Το τι αισθάνεται, είναι κομμάτι δύσκολο να περιγραφεί με λόγια.

ιστ' πλατώ

Μετά από μια περίπου ώρα τέτοιας ανωμάλου - επικίνδυνου και ωραιότατης σε θέα πορείας, βγήκαμε σε ομαλό μέρος (πλατώ), τρόπον με το μο- γαίν ομαλό, σε σχέση όμως με το μονοπάτι που περάσαμε, είναι πράγματι πολύ ομαλό. Συνεχίσαμε ν' ανεβαίνομε, κάνοντας πολλές αυτοσχέδια- ζόμενες στροφές (ζικ - ζακ), ως που να φθάσουμε στην κορφή στο Καστρί.

ιζ' Καστρί

Δεν χρειάζεται να επαναλάβουμε

την πανταχόθεν ελεύθερη, απέραντη και φαντασμαγορική θέα.

Τώρα ψάχνουμε να βρούμε το Καστρο, το Καστρί, που σημαίνει ότι ήταν μικρό Καστρο.

Απροσδιόριστες λιθωσιές από φερμένες μεγάλες πέτρες, σε δύο από τις ψηλότερες κορφές.

Δεν ήταν πέρασμα εδώ για να παρακολουθούν και προστατεύουν τα διερχόμενα στρατεύματα, ούτε και εύφορες πεδιάδες (κάμπι), υπάρχουν κάτω χαμηλά, να τις φυλάνε. Η μόνη πιθανή εκδοχή, νομίζω, είναι ότι η ψηλή τούτη κορφή, το "Καστρί", που οπτικά συνδέεται με το Καστράκι του Αγίου Μηνά, βορειοδυτικά και την Καζάρμα του Βραδέτου, ανατολικά.

Σε κρίσιμες στιγμές αιφνιδίων πω- λέμων ή άλλων σοβαρών κινδύνων, πως εκείνοι οι άνθρωποι τότε, να έστελναν τα μηνύματά τους στους όμορους φίλους, τηλεπικοινωνιακά μέσα δεν υπήρχαν και οι τυχόν αγγελιοφόροι που στέλνονταν, όσο ταχείς και αν ήταν, αργούσαν να φθάσουν στον προορισμό τους την ώρα που έπρεπε, εκτός από τους κινδύνους που θα συναντούσαν καθ' οδόν.

Ο μόνος ταχύς τρόπος επικοινωνίας ήταν το άναμμα φωτιάς στις κορφές βουνών, λόφων και άλλων σημείων, που μεταξύ των είχαν οπτική επαφή.

π.χ. Μια φωτιά, σήμαινε ησυχία, δύο φωτιές, κίνδυνος, τρεις φωτιές, καταστροφή, τέσσαρες φωτιές, νίκη κ.ο.κ.

η' Φрукτωρία

Ήταν μία από τις φрукτωρίες των αρχαίων.

"...Οι αναμεταδότες οπτικών σημάτων συνεπάγονται την ύπαρξη στοιχειωδών εγκαταστάσεων στις οποίες κάποιοι παρατηρητές, (φрукτωροί), διερευνούν με προσοχή -ημέρα και νύχτα-, προς την περιοχή απ' όπου γνωρίζουν ότι θα δεχθούν το μήνυμα. Τις εγκαταστάσεις αυτές τις γνωρίζουμε ως φрукτωρίες ή φрукτωρία...". γράφει ο Χρήστος Λάζος στο βιβλίο του: "Τηλεπικοινωνίες των αρχαίων Ελλήνων", σελ. 45. Το τηλεπικοινωνιακό αυτό μέσο, δηλαδή της μεταδόσεως και αναμεταδόσεως μηνυμάτων με τις φωτιές, το αναφέρει πρώτος ο Αποχύλος στο έργο του "Αγαμέμνων" (280-316):

"Ηφαίστος Ιδης λαμπρόν εκπέμπων σέλας. Φрукτός δε φрукτόν δευρ' απ' αγάρου πυρός έπεμπεν Ιδη μεν προς Ερμειον λέπας.

Λήμνου μέγα δε πτανόν εκ νήσου τριτόν Αθών αίπος. Ζήνος εξεδέξατο...". όπου περιγράφει πως η πτώσις της Τροίας μετεδόθη με τη σημαία της φωτιάς.

Ο Αγαμέμνων, προτού ξεκινήσει για την εκστρατεία, υποσχέθηκε στην γυναίκα του Κλυταίμνηστρα, πως, όταν θα κυριεύονταν το Ιλίομ, θα μάθαινε το νέο στο Άργος μέσα σε μια μέρα. Έτσι και έγινε.

Το μήνυμα μετεδόθη αυθημερόν με τις φωτιές, από την Ιδη της Τροίας

με τις φωτιές, από την Ιδη της Τροίας

με τις φωτιές, από την Ιδη της Τροίας

με τις φωτιές, από την Ιδη της Τροίας

με τις φωτιές, από την Ιδη της Τροίας

με τις φωτιές, από την Ιδη της Τροίας

με τις φωτιές, από την Ιδη της Τροίας

με τις φωτιές, από την Ιδη της Τροίας

με τις φωτιές, από την Ιδη της Τροίας

με τις φωτιές, από την Ιδη της Τροίας

με τις φωτιές, από την Ιδη της Τροίας

(Μ. Ασία), στη Λήμνο και από την Λήμνο στον Άθωνα.

Από τον Άθωνα στον Μάκιστο της Εύβοιας.

Από το Μάκιστον στον Μεσάπιο.

Από τον Μεσάπιο στον Κίθαιρώνα.

Και από τον Κίθαιρώνα στον Αραχναίο, κοντά στις Μυκίνες.

Καθίσαμε αρκετή ώρα σ' εκείνη την "φрукτωρία", ρεμβάζοντας και σκεπτόμενοι.

ΖΑΓΟΡΙ - ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΕΚΛΟΓΩΝ 1998

Δημοσιεύουμε παρακάτω τα ονόματα των εκλεγέντων Δημάρχων και των Δημοτικών Συμβούλων των Δήμων του Ζαγορίου, καθώς και τα ονό-

ματα των εκλεγέντων Προέδρων των δύο Κοινοτήτων Βαβούσας και Πα-
πίγκου.

Σε άλλο φύλλο θα δημοσιευτούν

και τα τοπικά συμβούλια των χωριών μας. Από το Πρωτοδικείο Ιωαννίνων δεν έγινε ακόμα ανακήρυξη των επι-
τυχόντων.

1. ΔΗΜΟΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Α) Από τον συνδυασμό
«ΕΝΩΤΙΚΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΚΙΝΗΣΗ ΠΟΛΙΤΩΝ
ΔΗΜΟΥ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ»:

Δήμαρχος: **Σπυριδάκης Σωτήριος**

Σύμβουλοι: 1) Δαλαγγέλης Κων/νος
2) Ζόμπρας Χριστόδουλος
3) Κυρίτσης Γεώργιος
4) Μητσόπουλος Ιωάννης
5) Μότση Φρειδερίκη
6) Παπατόλης Χρήστος
7) Φωτιάδης Αντώνιος

Β) Από τον συνδυασμό
«ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΕΝΩΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ»

8) Σπύρου Βασίλειος
9) Κίτσιος Ηλίας

Γ) Από τον συνδυασμό
«ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ»

10) Ρούσκας Ιωάννης
11) Γιώτης Ελευθέριος

Σημείωση:

Συμμετέχουν επίσης στο Δημοτικό Συμβούλιο οι Πρόεδροι των 5/ων Τοπικών Συμβουλίων α) Κίτσιος Ιωάννης, Γρεβενιώτης και β) Κίτσιος Ευθύμιος, Δεματίου.

3. ΔΗΜΟΣ ΤΥΜΦΗΣ

Α) Από τον συνδυασμό
«ΕΝΩΤΙΚΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ»

Δήμαρχος: **Τσουμάνης Θεόδωρος**

Σύμβουλοι: 1) Βαγγέλης Δημήτριος
2) Καρβούνης Γεώργιος
3) Μπούλτης Αντώνιος
4) Ντιναλέξης Απόστολος
5) Σακελλαρίδου Ευφημία
6) Τσουμάνης Αμαλία
7) Τσουμάνης Άρης

Β) Από τον συνδυασμό «ΖΑΓΟΡΙ»

8) Σουκουβέλος Γεώργιος
9) Γκρουϊδης Γεώργιος
10) Καρβούνης Γεωργία
11) Μυριούνης Σπυρίδων
12) Τσιμής Αγαμέμνων

Σημείωση:

Συμμετέχει επίσης στο Δημοτικό Συμβούλιο και ο Πρόεδρος του 5/ων Τοπικού Συμβουλίου Τσεπελόβου Γεώργιος Δέμας.

1. ΔΗΜΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Α) Από τον συνδυασμό «ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΣΥΝΕΝΩΣΗ»

Δήμαρχος: **Παπαναστασίου Γαβριήλ**

Σύμβουλοι: 1) Ζαρκάδας Βασίλειος
2) Καραγιάννης Σπυρίδων
3) Κλούμπας Ιωάννης
4) Μπούρης Βασίλειος
5) Σιούλας Νικόλαος
6) Τσίνης Νικόλαος
7) Τσουμάνης Παναγιώτης

Β) Από τον συνδυασμό «ΖΑΓΟΡΙ 2000»

8) Δούβλης Γεώργιος
9) Λογοθέτης Νικόλαος

Γ) Από τον συνδυασμό
«ΕΝΩΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ»

10) Τζιόβας Βασίλειος
11) Παπαχρήστου Ιωάννης

4. ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΒΩΒΟΥΣΑΣ

Εξελέγη ο συνδυασμός «ΝΕΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ» και
Πρόεδρος ο **Αθανάσιος Σταγκογιάννης**

5. ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΠΑΠΙΓΚΟΥ

Εξελέγη ο συνδυασμός «ΑΓΑΠΗ - ΟΜΟΝΟΙΑ» και
Πρόεδρος ο **Λεωνίδας Τσουμάνης**

— «Το Ζαγόρι μας» εύχεται τόσο στους Δημάρχους όσο και στους Δημοτικούς Συμβούλους καλή δουλειά την προκοπή του Ζαγοριού.

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ

Στις Νομαρχιακές Εκλογές της 11-10-98 εκλέχτηκαν Νομαρχιακοί Σύμβουλοι και τρεις Ζαγορίσιοι. Η Μαρία Γιαννακού-Ντιναλέξη απ' τον συνδυασμό του Γ. Κωνσταντόπουλου και οι κ.κ. Φίλιππος Τσουμάνης και Άλκης Κοσοβίτσας απ' τον συνδυασμό του κ. Ν. Ζαμπαλά.

Εκφράζουμε τα θερμά μας συγχαρητήρια και τους ευχόμεστε δημιουργική θητεία.

«Το Ζαγόρι μας»

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΑ ΕΚΛΕΓΕΝΤΩΝ ΔΗΜΑΡΧΩΝ ΖΑΓΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΑΡΧΗΓΩΝ ΣΥΝΔΥΑΣΜΩΝ

ΔΗΛΩΣΗ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΗ ΣΠΥΡΙΔΑΚΗ - ΔΗΜΑΡΧΟΥ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

«Εκ μέρους της ΕΝΩΤΙΚΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗΣ ΚΙΝΗΣΗΣ ΠΟΛΙΤΩΝ ΔΗΜΟΥ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ, επιθυμώ να εκφράσω τις θερμότερες ευχαριστίες στους κατοίκους του Ανατολικού Ζαγορίου για την εμπιστοσύνη που μας έδειξαν με την ψήφο τους στις εκλογές της Κυριακής.

Η νίκη του Συνδυασμού μας είναι νίκη της ενότητας, της αξιοπρέπειας, του ήθους, της διαφάνειας και της εντιμότητας.

Είναι νίκη του προγραμματικού λόγου.

Είναι νίκη της ακομμάτιστης και απειθαρχημένης Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Οι εκλογές τελείωσαν και ήρθε η ώρα της δράσης και των έργων. Εγώ προσωπικά και οι συνεργάτες μου δεσμευόμαστε να κάνουμε τις προεκλογικές υποσχέσεις πράξη. Αγαπάμε το Ανατολικό Ζαγόρι και θα δώσουμε όλες μας τις δυνάμεις για να ενώσουμε τις τοπικές κοινωνίες και τα χωριά που αποτελούν τον νέο Δήμο ανεξάρτητα από κομματικές ή τοπικιστικές διαφορές.

Υπόσχεται να είμαι Δήμαρχος όλων των κατοίκων και όλων των χωριών. Η αξιοπρέπεια, το ήθος, η διαφάνεια, η εντιμότητα, η αξιοκρατία και η χρηστή διοίκηση θα χαρακτηρίζουν κάθε ενέργειά μου.

Εξέκρινε ήδη τη δουλειά προκειμένου να είμαστε έτοιμοι από 1η Ιανουαρίου 1999 για να στησουμε ένα Δήμο Βιώσιμο και Λειτουργικό, ένα Δήμο Σύγχρονο, ένα Δήμο πρότυπο.

Με εμπιστοσύνη στις δυνάμεις μας και πάνω από όλα με όπλο τη δύναμη και την αποφασιστικότητα του κόσμου του Ανατολικού Ζαγορίου θα χτίσουμε το νέο ελπιδοφόρο μέλλον της περιοχής μας.

Μετά τις εκλογές νικητές και ηττημένοι είναι ανάγκη να ανασκουμπωθούμε και να δώσουμε ενωμένοι όλες μας τις δυνάμεις για να γίνουν τα όνειρα ελπίδα και δύναμη. Είναι απαίτηση των κατοίκων της περιοχής μας και εγώ προσωπικά θα κάνω ότι περνάει από το χέρι μου για να μη τους διαψεύσω.

Γνωρίζω τις δυσκολίες και τα μεγάλα προβλήματα που θα συναντήσουμε αναλαμβάνοντας την διοίκηση του Δήμου.

Είμαι όμως αισιόδοξος γιατί πιστεύω στις αναξιοποίητες και αστείρευτες δυνάμεις του κόσμου του Ανατολικού Ζαγορίου και ελπίζω ότι θα τις διαθέσει για το καλό της περιοχής.

ΣΩΤΗΡΗΣ ΣΠΥΡΙΔΑΚΗΣ
Δήμαρχος Ανατολικού Ζαγορίου»

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΝΕΟΕΚΛΕΓΕΝΤΟΣ ΔΗΜΑΡΧΟΥ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΤΥΜΦΗΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΤΣΟΥΜΑΝΗ

«Ολόκαρδα θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε οι συνεργάτες μου κι εγώ όλους όσους μας τίμησαν με την ψήφο τους και μας ανέθεσαν τις τύχες του νεοσύστατου δήμου μας.

Ο αγώνας που κάναμε ήταν συλλογικός, αγκάλιασε όλους τους δημότες και δεν ζητήσαμε τα δεκανίκια κανενός πολιτικού κόμματος ή φορέα γιατί πιστεύουμε ότι ο δήμος μας πρέπει να στελεχωθεί από ικανά άτομα ανεξαρτήτου πολιτικής τοποθέτησης και όχι να γίνει μια πράσινη, μπλε, κόκκινη ή κίτρινη κουκίδα στον μετεκλογικό χάρτη της χώρας.

Επίσης πρέπει να τονίζω ότι οι δημότες μας έκλεισαν τα αυτιά τους σε μηνύματα διασπαστικά ή σε φωνές δημαγωγικές και καπηλείας της ιστορίας και του πολιτισμού του Ζαγοριού.

Αγαπητοί συνδημότες και συνδημότισσες όσο μεγάλη είναι η τιμή που μας κάνετε, άλλο τόσο μεγάλη είναι και η ευθύνη που επιμνημόνως για την διοίκηση του δήμου. Θα προσπαθήσουμε να φανούμε αντάξιοι της εμπιστοσύνης σας.

Από αύριο πιστεύω πως οι χαρές και οι πίκρες της εκλογικής αντιπαράθεσης θα είναι παρελθόν και όλοι μαζί θα προχωρήσουμε στη λύση των προβλημάτων του δήμου μας. Ευχαριστώ».

ΔΗΜΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Ο πρωτοεκλεγείς Δήμαρχος Γαβριήλ Παπαναστασίου:

«Ευχαριστώ θερμά όλους όσους τίμησαν με την ψήφο τους τον συνδυασμό μας «ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΣΥΝΕΝΩΣΗ» αλλά και διαβεβαιώνω όλους τους συνδημότες ότι θα είμαστε η Δημοτική Αρχή όλων χωρίς αποκλεισμούς, συμπάθειες και διαχωρισμούς.

Το πολύ μεγάλο ποσοστό 61% με το οποίο μας τίμησαν οι συνδημότες μας, μας δημιουργεί μεγαλύτερες ευθύνες που ξεκίνησαν ήδη από την επόμενη των εκλογών και όχι από την 1η Ιανουαρίου 1999, τυπική ημερομηνία ανάληψης των καθηκόντων μας.

Μόνος αντίπαλός μας είναι τα προβλήματα του τόπου και των δημωτών.

Ζητάμε τη βοήθεια και συνεργασία όλων.

Χρέος όλων μας να διαθέσουμε τις δυνάμεις μας για το νέο ξεκίνημα της περιοχής. Σε αυτή την προσπάθεια δεν περισσεύει κανείς.

Με φιλικούς χαιρετισμούς

Γαβριήλ»

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ- ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΥ «ΕΝΩΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ»

«Ευχαριστούμε εμείς όλοι του Συνδυασμού «Ενωτική Κίνηση για το Ζαγόρι» τους 300 (και κάτι) συνδημότες μας Ζαγορίσιους, που συστράτευτηκαν στη δύσκολη προσπάθειά μας ν' ανοίξουμε κάποιους καινούργιους δρόμους για μια καινούργια πορεία του Δήμου μας, αλλά και του Ζαγοριού προς το αύριο.

Δυστυχώς οι ...300 δεν ήταν αρκετοί για να «κρατήσουν Θερμοπύλες», ανάμεσα στις μυλόπετρες του κομματικού ανταγωνισμού, των τοπικιστικών αγκυλώσεων και των προσωπικών επιδιώξεων και συμφερόντων, που τίποτε το δημιουργικό δεν υπόσχονται για τα χωριά μας.

— Για μας, (εκτός φυσικά από τα τόσα προβλήματα του αυριανού Δήμου μας), **αντίπαλοι ήταν και θα είναι όλα τα παραπάνω**, που κάνουν τα προβλήματα αυτά ακόμα πιο δύσκολα.

— Για την «ΕΝΩΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ» οι εκλογές της 11ης Οκτωβρίου **δεν ήταν το τέρμα μιας προσπάθειας, αλλά η αρχή.** Έτσι, θα πορευτούμε —μέσα κι έξω από το Δημοτικό Συμβούλιο— με τους ίδιους στόχους (με πρώτον και αταλάντευτο την ΕΠΑΝΕΝΩΣΗ ΤΟΥ ΔΙΑΜΕΛΙΣΜΕΝΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ) και με το ίδιο ήθος και ύφος που χαρακτηρίσε τον προεκλογικό μας αγώνα.

— Στους 309 Ζαγορίσιους, που μας τίμησαν με την ψήφο τους, παραμερίζοντας κομματικές εξαρτήσεις και παρωχημένες νοοτροπίες και συμπεριφορές, δίνουμε την υπόσχεση πως κι εμείς θα τιμήσουμε την ψήφο τους και να είναι βέβαιη πως αυτή θα «πιάσει τόπο». **Θ' αποτελέσει για μας την αφετηρία και το «προζύμι» στις μελλοντικές μας προσπάθειες για το καλό του Ζαγοριού.**

— Τους ευχαριστούμε και πάλι και:

Καλή αντάμωση στα μεσοχώρια του Ζαγοριού μας.

Για τον Συνδυασμό
Ο επικεφαλής
ΒΑΣΙΛΗΣ ΤΖΙΟΒΑΣ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ-ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΥ: «ΖΑΓΟΡΙ 2000»

Εκ μέρους όλων εκείνων, που με Ζαγορίσιο πάθος αλλά και απόλυτη εντιμότητα δώσαμε τον αγώνα με το συνδυασμό «Ζαγόρι 2000», πιστεύοντας πως θα πείθαμε με τις προτάσεις μας για ένα ενιαίο και αδέσμευτο Ζαγόρι, ευχαριστούμε θερμά όλους όσους μας τίμησαν με την εμπιστοσύνη τους αλλά κι εκείνους τους πολλούς άλλους που, αν και είχαν την πρόθεση να μας ψηφίσουν,

δεν μπόρεσαν τελικά να το πράξουν, γιατί υπέκυψαν σε πιέσεις, πειρασμούς και σκοπιμότητες.

Σ' όλους όμως τους συνδημότες μας δίνουμε την υπόσχεση πως ο συνδυασμός μας, με ενέργειες μέσα από το Δημοτικό Συμβούλιο αλλά και έξω απ' αυτό, θα εξακολουθήσει να δίνει τη μάχη με τελικό αντικειμενικό σκοπό να ενώσουμε τα κομμάτια και τα θρύψαλα του Ζαγοριού μας και ενιαίο και περήφανο να το παραδώσουμε στα παιδιά μας.

Για το συνδυασμό «Ζαγόρι 2000»
Γιώργος Δούβλης

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Αισθανόμαστε την υποχρέωση να ευχαριστήσουμε δημοσίως όλους τους πολίτες του Δήμου Ανατολικού Ζαγοριού, που μας τίμησαν με την ψήφο τους, στις εκλογές της 11ης και 18ης Οκτωβρίου 1998.

Η μικρή διαφορά μας από τον πρώτο συνδυασμό δεν επιτρέπει στους αντιπάλους μας πανηγυρισμούς και τυμπανοκρουσίες. Χρειάζεται περσόνα και συνεχής προσπάθεια για την προκοπή του τόπου μας. Διηλώνουμε κατηγορηματικά ότι θα συνεχίσουμε την προσπάθειά μας για την ανάπτυξη της πανέμορφης περιοχής μας. Θα είμαστε πάντα στο πλευρό όλων των συμπολιτών μας ώστε να επικρατεί στο Δήμο αμεροληψία, δικαιοσύνη και κατανόηση των μικρών και μεγάλων προβλημάτων του καθενός ξεχωριστά αλλά και του συνόλου.

Από μέρους του Συνδυασμού «Ανεξάρτητη Ενωτική Πορεία»
Ο υποψήφιος Δήμαρχος
Βασίλης Σπύρου»

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Αισθάνομαι την υποχρέωση να ευχαριστήσω θερμά όλους από τους Δημότες του νεοσύστατου Δήμου Τύμφης μας βοήθησαν στον αγώνα μας και τίμησαν με την ψήφο τους τον συνδυασμό «ΖΑΓΟΡΙ» του οποίου έχω την τιμή να είμαι επικεφαλής και σας διαβεβαιώνω ότι και από την θέση της αντιπολίτευσης θα σας εκπροσωπήσουμε επάξια εγώ και οι συνεργάτες μου στο νέο Δημοτικό Συμβούλιο.

Για τον συνδυασμό «ΖΑΓΟΡΙ»
Γ. ΣΟΥΚΟΥΒΕΛΟΣ

ΔΗΜΟΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ - ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Νιώθω την ανάγκη να ευχαριστήσω και δημόσια όλους εκείνους που τίμησαν με την ψήφο τους το πρόσωπό μου και τους άξιους συνεργάτες μου.

Διηλώνω ότι θα συνεχίσω να είμαι επιστρατευμένος για τα συμφέροντα, προκοπή και ανάπτυξη του τόπου μου.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΡΟΥΣΚΑΣ
Υποψήφιος Δήμαρχος

Από τον κ. Ιωάννη Β. Κογκούλη, καθηγητή του Πανεπιστημίου λάβαμε την παρακάτω επιστολή:

«Αγαπητέ Δήμαρχε,
Εκφράζοντας για μια ακόμη φορά τα θερμά μου συγχαρητήρια για την εκλογή και ανάδειξη σου σε πρώτο Δήμαρχο του νεοσύστατου Δήμου Τύμφης, εύχομαι ολόψυχα τόσο σε σένα όσο και σ' όλα τα μέλη της τοπικής αυτοδιοίκησης πλουσιότατο έργο για το καλό της ιδιαίτερής μας πατρίδος.

Με την ευκαιρία αυτή είμαι υποχρεωμένος και δημόσια να εκφράσω και την οδύνη μου για το ότι το χωριό μου, η Λάιστα, δεν εκπροσωπείται στο Δημοτικό Συμβούλιο, σημάδι κακής αρχής στο ξεκίνημα της λειτουργίας του Δήμου μας.

Η έλλειψη εκπροσώπησης της Λαίστας καθιστά επιτακτικότερη την ανάγκη ενεργοποίησης όλων των πατριωτών που αγαπούν το χωριό τους —πιστεύω πως όλοι το αγαπούν— να διατυπώνουν στο Δημοτικό Συμβούλιο τις προτάσεις, οι οποίες, όταν δεν μπορούν να απορρίπτονται με λογικά επιχειρήματα απ' αυτό, πραγματοποιούμενες θα συμβάλουν στην πρόοδο και ευημερία της ιδιαίτερής μας πατρίδος. Έτσι για το μη εκπροσωπούμενο στο Δημοτικό Συμβούλιο χωριό μου, τη Λάιστα, επείτρεψέ μου να διατυπώσω τις πρώτες προτάσεις μου, οι οποίες είμαι σίγουρος πως αν υλοποιηθούν θα δώσουν την πρώτη ώθηση στην ανάπτυξη του χωριού μου.

Το πρώτο βασικό πρόβλημα του χωριού είναι η ύπαρξη ενός χωματόδρομου περίπου έντεκα χιλιομέτρων. Από τις τελευταίες μου επαφές με την πολιτική ηγεσία διαπίστωσα πως υπάρχει, τουλάχιστο αυτή τη στιγμή, η πολιτική βούληση να λυθεί αυτό το βασανιστικό για τη Λάιστα πρόβλημα. Απομένει η συντονισμένη και συνεχή φροντίδα της τοπικής αυτοδιοίκησης, η οποία και θα μετατρέψει την πολιτική βούληση σε πράξη. Εδώ πρέπει να προσεχτούν τα ακόλουθα:

1. Όλοι μας θέλουμε την ασφαλτοστρωση του οδικού δικτύου. Πώς όμως τη φανταζόμαστε; Θα αρκείτο να πέσει κάποιος τάπητας ασφάλτου στον υπάρχοντα δρόμο, ή θα γίνει πρώτα διαπλάτυνσή του, θα κοπούν οι επικίνδυνες στροφές, θα γίνουν τα απαραίτητα οδοτεχνικά έργα και στη συνέχεια θα στρωθεί η ασφάλτος;

2. Θα λάβουμε υπόψη τη δυνατότητα παραδοσιακού κρασί, από Σουδενιώτικα αμπέλια; Θα το βρείτε στο Καλπάκι στην Κάθα του Τάκη Αρβανίτη
Τηλέφωνο 0653/41.240

Θέλετε παραδοσιακό κρασί, από Σουδενιώτικα αμπέλια; Θα το βρείτε στο Καλπάκι στην Κάθα του Τάκη Αρβανίτη
Τηλέφωνο 0653/41.240

Επιστολές

τότητα συντόμευσης του οδικού δικτύου κατά τέσσερα χιλιόμετρα ή θα την απορρίψουμε με λογικά πάντοτε επιχειρήματα;

3. Είμαστε διατεθειμένοι να ξεκινήσουμε από αυτή τη στιγμή, χωρίς να θέλουμε να χρονοτριβήσουμε με θεωρητικολογώντας γύρω από τον τρόπο τελειοποίησης του οδικού δικτύου, μια βασική προεργασία με την ενεργοποίηση της μελέτης διαπλάτυνσης του δρόμου, η οποία έχει εκπονηθεί από το Δασαρχείο Ιωαννίνων, με μηχανήματα της ΤΥΔΚ, την εξασφάλιση στρατιωτικής γέφυρας κ.λπ., ώστε να μειωθεί το κόστος της δαπάνης, που στη συνέχεια θα απαιτηθεί;

Προσωπικά προτείνω τη συγκρότηση άτυπης επιτροπής υπό την προεδρία σου ως νεοεκλεγέντος Δημάρχου, η οποία σε διάστημα μικρότερο των δυο μηνών από σήμερα θα καταλήξει σε συγκεκριμένες προτάσεις και σε ιεράρχηση των δραστηριοτήτων για την υλοποίηση του έργου.

Το δεύτερο βασικό πρόβλημα που, εκτός από τη Λάιστα, αφορά και τα χωριά Ηλιοχώρι και Βρυσόχωρι είναι το συγκοινωνιακό. Είναι απαράδεκτο μπαίνοντας σε λίγο

στον εικοστό πρώτο αιώνα στα χωριά αυτά να πηγαίνει μια φορά την εβδομάδα λεωφορείο. Οι προτάσεις μου για τη λύση του προβλήματος, όπως λ.χ. η αγορά από τα τρία χωριά λεωφορείου, είναι γνωστές.

Αυτή τη φορά θα κάνω μια, κατά τη γνώμη μου, πρωτοποριακή πρόταση. Στα πλαίσια των δυνατοτήτων που έχει ο Δήμος για την ανάπτυξη δημοτικής αστικής συγκοινωνίας και με βάση το γεγονός της μείωσης του προσωπικού των μελών των κοινοτήτων που συναποτελούν δύο μικρά λεωφορεία, τα οποία σε καθημερινή βάση θα εξυπηρετούν τη μετακίνηση των δημοτών από ένα χωριό στο άλλο. Μάλιστα κατά τους θερινούς μήνες θα ενισχύεται μέσω της δημοτικής αστικής συγκοινωνίας ο τουρισμός. Το ένα λεωφορείο θα ξεκινάει επτά η ώρα το πρωί από τη Λάιστα ή το Βρυσόχωρι με προορισμό τη Λεπτοκαρυά και το άλλο την ίδια ώρα θα ξεκινάει από τη Λεπτοκαρυά με προορισμό τη Λάιστα. Είναι περιττό να αναφερθεί πως η δημοτική αστική συγκοινωνία θα εξυπηρετεί τους μαθητές

χωριών αφορά τη ψυχιαγωγία των κατοίκων. Είναι απαράδεκτο να ορισμένα χωριά του Δήμου να βρίσκονται από την τηλεόραση μόνο μέσω της αδειας μου Ροδόκλειας τους ευχαριστώ πολύ.

Χαρακτηρίστηκε διατηρητέο μνημείο η περίφημη «Σκάλα του Βραδέτου»

Διατηρητέα ιστορικά μνημεία χαρακτηρίστηκαν από το Υπουργείο Πολιτισμού, μετά από εισήγηση της δ/ης Εφορείας Νεωτέρων Μνημείων, η σκάλα Βραδέτου και τα δύο πέτρινα γεφύρια μεταξύ των χωριών Κατέσοβο και Βραδέτο, Ζαγοριού Ιωαννίνων, γιατί αποτελούν χαρακτηριστικά δείγματα λαϊκής αρχιτεκτονικής και μαρτυρίες του τρόπου επιβίωσης και επικοινωνίας των κατοίκων της περιοχής της εποχής εκείνης και είναι σημαντικά για τη μελέτη της ιστορίας της αρχιτεκτονικής.

Στην αξιολόγηση και εμπειριστική εισήγηση της δ/ης Εφορείας Ν.Μ. αναφέρονται μεταξύ άλλων και τα εξής ενδιαφέροντα στοιχεία: «Δυτικά από το γνωστό, μοναδικής ομορφιάς, επιβλητικό φαράγγι του Βίκου (Εθνικός δρυμός), βρίσκονται δυο πέτρινα γεφύρια και συνέχεια παλαιό μονοπάτι με καλντερίμι, η περίφημη «σκάλα του Βραδέτου» που ένωσε τα χωριά Κατέσοβο και Βραδέτο.

Πρόκειται για παλαιό ελικοειδές μονοπάτι που από μακριά φαίνεται σαν κυκλική περιτορφερόμενη σκάλα και ίσως γι' αυτό έχει πάρει το όνομα «Σκάλα Βραδέτου». Διαμορφώνεται σε απότομο βράχο ύψους 300 μέτρων με επί-

στρωση καλντερίμι και προστατευτικά πέτρινα στηθαία στις άκρες. Όπως αναφέρει η ντόπια παράδοση, για να γίνει η σκάλα ξεοδευτήσαν σαφάντα φορτώματα αλάτι, μόνο για την διατροφή των Ζαγοριωτών μαστόρων. Γενικά η σκάλα έχει εγκαταλειφθεί και βρίσκεται σε κακή κατάσταση.

Στην αρχή της σκάλας υπήρχαν δυο παραπόταμοι του Βοϊδομάτη, οι οποίοι γεφυρώνονται με δυο πέτρινα γεφύρια που αποτελούν στολίδια λαϊκής αρχιτεκτονικής.

Ως γνωστόν, σχεδόν όλα τα ορεινά χωριά έχουν ερημώσει, ο αγροτικός πολιτισμός ανήκει στο παρελθόν, τα γραφικά αγροτικά τοπία άρχισαν να αλλοιώνονται, οι γραφικοί επαρχιακοί δρόμοι, τα καλντερίμια και τα στενά μονοπάτια που αποτελούν μια ιστορία, εγκαταλείφθηκαν ή ισοπεδώθηκαν με τη χρήση του αυτοκινήτου και παραχώρησαν την θέση τους στην ασφάλτο και το ταϊμέντο.

Επειδή οι ορεινές περιοχές με τις απαράμιλλες ομορφιές, κάθε χρόνο προσελκύουν όλο και περισσότερους επισκέπτες, επιβάλλεται να διατηρηθεί η γραφικότητα των χωριών και να αναβιώσουν οι ιστορικές μνήμες και ο αγροτικός πολιτισμός».

στη μετάβασή τους στο σχολείο και θα προσφέρει δουλειά σε δυο δημότες μας.

Το τρίτο βασικό πρόβλημα αφορά τις τηλεπικοινωνίες. Για να λυθεί το πρόβλημα της συνανκράσεως γίνονται αυτή τη στιγμή έργα, τα οποία θα καταργήσουν την καλωδιακή τηλεφωνία. Όμως η τεχνολογία προχωράει. Γι' αυτό προτείνω την άμεση ενεργοποίηση της δημοτικής αρχής για την τοποθέτηση αναμεταδοτών κινητής τηλεφωνίας σ' όλα τα χωριά του Δήμου.

Το τέταρτο σοβαρό πρόβλημα των κατοίκων των χωριών σχετίζεται με την αντιμετώπιση εκτάκτων περιστατικών αναφορικά με τη υγεία. Οι γέροντες κάτοικοι των χωριών μας ζουν με το άγχος της γίνεαν αν τους συμβεί κάτι. Αλλά οι νέοι έχουν το ίδιο πρόβλημα. Επειδή τα επείγοντα περιστατικά δεν μπορεί να τα αντιμετωπίσει κατασκευή ενός μόνου ελικοδρόμιου, προτείνω την κατασκευή ορισσώτερων και μάλιστα στα απομακρυσμένα χωριά μας, όπως είναι η Λάιστα. Στην τοποθεσία του αγίου Χαράλαμπος ή πίσω στον άγιο Παντελεήμονα μπορούμε ξεκινήσει η διαμόρφωση του χωριού, ο οποίος θα εξελιχτεί σε σύγχρονο ελικοδρόμιο.

Το τέταρτο πρόβλημα μερικών χωριών αφορά τη ψυχιαγωγία των κατοίκων. Είναι απαράδεκτο να ορισμένα χωριά του Δήμου να βρίσκονται από την τηλεόραση μόνο μέσω της αδειας μου Ροδόκλειας τους ευχαριστώ πολύ.

Αγαπητέ Δήμαρχε,
Οι πρώτες μου προτάσεις, σ' αυτή τη φάση δεν αφορούν εξοπλισμό με την εξασφάλιση θέσεων εργασίας στα χωριά του Δήμου, πιστεύω πως τουλάχιστο για τη Λάιστα, αν υλοποιηθούν, προσφέρουν την πρώτη ψυχική εξαιτίας μικροσυμφορώντων παράλογης πολλές φορές ατομικής λήψης μόνο προτάσεις, αλλά λάβουν σάρκα και οστά.

Φιλικότατα
Ιωάννης Β. Κογκούλης
Καθηγητής Πανεπιστημίου

ΔΙΑΓΝΩΣΗ

ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ

ΕΛΕΥΘ. (ΚΛΑΙΡΗ) ΔΕΣΚΑ-ΖΗΚΟΠΟΥΛΟΥ

Ιατρός Μικροβιολόγος (Βιοπαθολόγος)

Εκτελούνται μικροβιολογικές, βιοχημικές, ορμονικές, αιματολογικές εξετάσεις

Δωδώνης 24 (έναντι Σπιν

τηλ. Ιατρείου 47.447. τηλ. οικίας 47.448

ΑΓΙΟΣ ΜΗΝΑΣ
Συγχαρητήρια
— Στον ανεικό μας Νικόλαο Βασ. Τζιμακά που πέτυχε στο Χημικό Ιωαννίνων, θερμά συγχαρητήρια.

Οδυσσεάς-Ελένη
Βαπτίσεις
— Στο γραφικό εξοχικό του Αγίου Μηνά, στη Μεγάλη Εκκλησία έγινε η βάπτισή της κόρης της Ισμήνης και Θανάση Κολάκε στις 10 του Οκτωβρίου. Και το όνομα αυτής, Χάρης.

Στους ευτυχείς γονείς και λοιπούς συγγενείς ευχόμαστε να τους ζήσει.

ΑΝΝ ΣΟΥΛΕΝΑ
Βαπτίσεις
— Την Κυριακή 4 Οκτωβρίου ο γιαντρός Ανδρέας Ε. Τζιβάς και η σύζυγός του βαπτίσαν στη Χαλκιδική τη δευτεροτοκό του γιου δίνοντας το όνομα Νικόλαος. Ακολούθησε πλουσιότατος «προπέλι» στο ξενοδοχείο «Χολιντέν». Στους γονείς και παππούδες τις καλύτερες ευχές μας.

«Το Ζαγόρι μας»
Β.Τ.

ΑΡΙΣΤΗ
Θάνατοι
— Πέθανε και κηδεύτηκε στην Αθήνα όπου διέμενε ο χωριανός μας Γεράσιμος Α. Γενεράλης.

ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ
Θάνατοι
— Τον περασμένο μήνα πέθανε και κηδεύτηκε στη Θεσσαλονίκη ο συγχωριανός μας Νίκος Βασιλάκης. Όσοι τον γνώρισαν θα τον θυμούνται πάντα για το ήπιο και χαρακτήρα και την καλοσύνη του. Το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο του χωριού του εκφράζει τα πιο εγκάρδια συλλυπητήρια στη γυναίκα του, τα παιδιά του και σ' όλους τους συγγενείς.

ΕΛΑΤΗ
Θάνατοι
— Στις 11-10-98, την ημέρα των εκλογών, πέθανε και κηδεύτηκε στο χωριό του, μέσα σε πάνδημη συγκίνηση ο Απόστολος Δεματάτης. Ο άτυχος Αποστόλης προ μηνός περίπου έπεσε από την στέγη του σπιτιού του και τραυματίστηκε σοβαρά. Στους οικείους του εκφράζουμε τα θερμά μας συλλυπητήρια.

«Το Ζαγόρι μας»

ΚΑΛΩΤΑ
Βαπτίσεις
— Στις 19 Σεπτεμβρίου, ο Ανδρέας Καναβέλης και η Νάνου Θεοδώρα εβήφισαν τον γιο τους, στην εκκλησία Αγ. Ταξιάρχης Περιοτερίου Αθηνών. Και το όνομα αυτού Αθανάσιος.

Με τον κ. Γιώνα Πισιδίου.
Ευχόμαστε να τους ζήσει.
Οίκ. Αθανασίου Καναβέλη

Μνημόσυνο
— Στις 4 Οκτωβρίου '98, ετελέσθηκε το μνημόσυνο του Ανδρέα Γ. Καναβέλη, από την Καλωτά Ζαγορίου με την συμπλήρωση ενός έτους από τον θάνατό του. Και πάλι τα συλλυπητήρια μας.

Οίκ. Αθανασίου Καναβέλη

ΚΑΠΕΣΟΒΟ
Ευχαριστήριο
Ευχαριστώ θερμά όλους όσους μου συμπαραστάθηκαν στο βαρύτατο πένθος μου για το θάνατο του αγαπημένου συζύγου μου Ελευθερίου Α. Δούκα.

Νίτσα Ελ. Δούκα

ΚΑΤΩ ΠΕΔΙΝΑ
Ευχές
Στον αγαπητό μας Μιχάλη Δ. Σουσιόπουλο ενεργειακό μηχανικό-μηχανολόγο του Ε.Μ.Π. που εγκατέλειψε το Τεχνικό του Γραφείο στην οδό Μιχαήλ Αγγέλου, ευχόμαστε καλή σταδιοδρομία και καλές δουλειές.

Οι θείοι του
Γιάννης Σουσιόπουλος
Ιππολύτη και Σπύρος Καπελλίδης

Κοινωνικά

ζυγό του Ελένη, στις δυο κόρες του και λοιπούς συγγενείς, εκφράζουμε τα θερμά μας συλλυπητήρια.

Φ.Β.
— Στις 25 Σεπτεμβρίου πέθανε στα Γιάννινα και κηδεύτηκε την επομένη, στον Ιερό Ναό Περιβλέπτου ο Δημήτριος Χαρισιάδης.

Στη σύζυγό του, στις αδελφές του και λοιπούς συγγενείς εκφράζουμε τα θερμά μας συλλυπητήρια.
— Στις 10 Οκτωβρίου, πέθανε πρόωρα και κηδεύτηκε την επομένη στον Ι.Ν. Περιβλέπτου, η Ροδόκλεια Κοσοβίτσα. Στα παιδιά της, αδελφία της και λοιπούς συγγενείς εκφράζουμε τα θερμά μας συλλυπητήρια.

Φ.Β.
Βάπτισή
— Ο Χρήστος και η Γεωργία Μήτση, στις 4 Οκτωβρίου βάπτισαν το δευτεροτόκο αγόρι τους, στον Ιερό Ναό Αγίας Παρασκευής Φαρσάλων. Ανάδοχοι: οι αδελφές από το χωριό μας Μαρία και Ευαγγελία Καναγιά και το όνομα αυτού Ανδρέας. Ολόψυχα ευχόμαστε να τους ζήσει και νάναι τυχερό.

Φ.Β.
ΔΙΚΟΡΦΟ
Ευχαριστήριο
— Ευχαριστούμε θερμά όλους όσους συμπαραστάθηκαν στον πόνο μας για τον θάνατο του προσφιούς μας συζύγου-πατέρα-αδελφού και θείου Δημήτριου Κ. Χαρισιάδη, συνταξιούχου δασκάλου από Δικόρφο Ζαγορίου.

Η σύζυγος - η κόρη - οι αδελφές - οι λοιποί συγγενείς
ΕΛΑΤΗ
Θάνατοι
— Στις 11-10-98, την ημέρα των εκλογών, πέθανε και κηδεύτηκε στο χωριό του, μέσα σε πάνδημη συγκίνηση ο Απόστολος Δεματάτης. Ο άτυχος Αποστόλης προ μηνός περίπου έπεσε από την στέγη του σπιτιού του και τραυματίστηκε σοβαρά. Στους οικείους του εκφράζουμε τα θερμά μας συλλυπητήρια.

ΚΑΛΩΤΑ
Βαπτίσεις
— Στις 19 Σεπτεμβρίου, ο Ανδρέας Καναβέλης και η Νάνου Θεοδώρα εβήφισαν τον γιο τους, στην εκκλησία Αγ. Ταξιάρχης Περιοτερίου Αθηνών. Και το όνομα αυτού Αθανάσιος.

Με τον κ. Γιώνα Πισιδίου.
Ευχόμαστε να τους ζήσει.
Οίκ. Αθανασίου Καναβέλη

Μνημόσυνο
— Στις 4 Οκτωβρίου '98, ετελέσθηκε το μνημόσυνο του Ανδρέα Γ. Καναβέλη, από την Καλωτά Ζαγορίου με την συμπλήρωση ενός έτους από τον θάνατό του. Και πάλι τα συλλυπητήρια μας.

Οίκ. Αθανασίου Καναβέλη

ΚΑΤΩ ΠΕΔΙΝΑ
Ευχές
Στον αγαπητό μας Μιχάλη Δ. Σουσιόπουλο ενεργειακό μηχανικό-μηχανολόγο του Ε.Μ.Π. που εγκατέλειψε το Τεχνικό του Γραφείο στην οδό Μιχαήλ Αγγέλου, ευχόμαστε καλή σταδιοδρομία και καλές δουλειές.

Οι θείοι του
Γιάννης Σουσιόπουλος
Ιππολύτη και Σπύρος Καπελλίδης

βαθύτερες ευχαριστίες της σε όσους ενορίτες και φίλους του Μονοδενδρίου προσέφεραν διάφορα χρηματικά ποσά καθώς και εθελοντική τεχνική βοήθεια, ώστε να γίνουν εκτεταμένες εργασίες για την επισκευή και ανακαίνιση των εξοχικών της ενόριδας μας Αγίας Σωτήρας και Αγίων Αποστόλων.

Μεγάλη η χάρη τους.
Μονοδένδρι 8-8/βρίου '98

Αρραβώνες
— Στον αγαπημένο μας ανεικό Δάκη Πατεράκη, που αρραβωνιάστηκε με την εκλεκτή της καρδιάς του Θεοδώρα Δραγιώτη θερμά συγχαρητήρια και καλά στέφανα.

Οικογένεια Σ. Θεοδώρου
Συγχαρητήρια
— Στην ανιά μας Χριστίνα Φιλ. Μακρινιάνη, που πέτυχε στα ΤΕΙ Ηπείρου στο Τμήμα Αρχιτεκτονικής Τοπίου, εκφράζουμε τα θερμά μας συγχαρητήρια και της ευχόμαστε και σε ανώτερα.

Σάββας-Βούλα
ΦΡΑΓΚΑΔΕΣ
Γάμοι
— Το Σάββατο 19 Σεπτεμβρίου, στον Ιερό Ναό της Ανάληψης Θεσσαλονίκης, έγινε ο γάμος της συγχωριανής μας Φένας Παπαθεοδώρου του Γεωργίου με τον εκλεκτό της καρδιάς της Ανέστη Δομνράκη Θεσσαλονίκης.

Στο μνηστήριο πολλοί ήσαν οι προσκεκλημένοι, που χάρηκαν από κοντά την ομορφιά και τη λεβεντιά των νεονύμφων.
Ακολούθησε γαμήλιο δείπνο στο κοσμικό κέντρο «Γάστρα» του Πανοράματος Θεσ/νίκης, όπου παρευρέθησαν 250 προσκεκλημένοι.

Ευχόμαστε από καρδιάς στο νέο ταίριαστο ζευγάρι, η συζυγική τους ζωή να είναι γεμάτη ευτυχία και χαρά και καλούς απογόνους.
Οίκ. Θαν. Σακελλαριδίου

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΑΝΑΡΕΑ ΓΚΕΝΕΡΑΛΗΣ

Είχα στο νου μου και περίμενα αυτές τις μέρες να φθάσει η μέρα της ονομαστικής σου γιορτής που είναι η 20η Οκτωβρίου, για να σου τηλεφωνήσω και να σου απευθύνω όπως συνήθιζαμε κάθε χρόνο ευχές. Όμως ενώ αποσπαστήσε τη ζωή για πάντα την ημέρα των εκλογών, στις 11 του μήνα. Η είδηση ήθελε μένα αναπάντεχα χωρίς να μπορούσα να σε απολαύσω. Την έκφραση της λύπης μου εξέφρασα στην Αμαλία, την αδελφή σου, συλλυπητήριους την και φωνικά την παρακάλεσα να απευθύνει στην Αρετή, την αγαπημένη σου κόρη και τα εγγόνια σου Παναγιώτη και Βαρβάρα τα αισθήματα παρηγορίας.

Γεννήθηκες στην Αρτσιόστα και ανατράφηκες με τη φροντίδα της μητέρας σου Αρετής, της στοργικής ικανής και πανέμπειρης αυτής γυναίκας, όπως την θυμόμουν καθώς και η αδελφή σου Αμαλία σαν μεγαλύτερη σε αγάπησε πολύ και πρόσφερε στο μεγάλο σου. Ο πατέρας σου ο Ανδρέας Γκενεράλης, ταξιδευμένος στη Σερβία, όπως πολλοί Αρτσιώστινοι και των γύρω χωριών, στερούμενος της χαράς της οικογένειας, που επέτρεπαν οι συγκοινωνιακές και οικονομικές συνθήκες της εποχής παρέμεινε στην οικογένεια όσο μπορούσε περισσότερο.

Κατόρθωσες όπως κι άλλα παιδιά σε αντίθετες συνθήκες να αποκτήσεις το Απολυτήριο Γυμνασίου στην Περγαμώνα. Στα χρόνια της εθνομικής Κατοχής όταν όλοι είμαστε στα χωριά μας, παλέψαμε για την επιβίωση μας και προσφέραμε ο καθένας ανάλογα στον αγώνα της πατριωτικής αντίστασης.

Το 1945, ο ασημένιος Χριστόφορος Γέτης, γιατρός χωριανός μας, πρόστατο του αθλοπαιδικού αγώνα στη Θεσσαλία, οπότε αρκετά παιδιά όπως εσύ κι εγώ προσφευγάμε και εργαστήκαμε στα Τρίκαλα και τη Λάρισα.

Στη συνέχεια κατεβήκαμε στην Αθήνα και ενταχθήκαμε σαν υπάλληλοι στο Ταμείο Μεταλλευτών που στις αρχές του 1950 συγχωνεύθηκε στο ΙΚΑ, ακολουθώντας την καριέρα σου, φθάνοντας να διευθύνεις το Υποκατάστημα ΙΚΑ Χαλκιδίου, συνταξιολογούμενος εν καιρώ.

Προβλεπόμενες και η αξιολόγηση σ' ανέβασε ψηλά. Έκανες οικογένεια και γεύτηκες τις χαρές της. Καλοανατράφηκε η κόρη σου Αρετή, την μόρφωσες, την αποκατέστησες ενώ επαγγελματικά σε πολύ καλή δουλειά στην ΚΟΔΑΚ. Την είδες να παύει να εργάζεται της ζωής της, τον Γιάννη της, να χαιρόναι τα παιδιά τους, τα εγγόνια σου Παναγιώτη και Βαρβάρα. Όπως μεσολάβησαν και γεγονότα θλίβερα. Έβασες εδώ και χρόνια τώρα την γυναίκα σου, την Αθηνά. Και ενώ ο χρόνος επωλότανε το πλήθος σου ήθελε ο εντελώς απρόοπτος θάνατος του γαμπρού σου Γιάννη.

Το γεγονός αυτό είμαι βέβαιος σε ελύπησε υπερβολικά, με αποτέλεσμα να υποσκάψει την υγεία σου και να σε χάσουμε Γεράσιμε.

Ας σε κρατήσουν ανάλαφρα τα χιώματα της ιδιαίτερης πατρίδας μας της Αρτσιόστας, όπως αυτά κρατούν ακόμα τον αδελφό μου Αλέξανδρο κι όλους που θέλησαν να μείνουν για πάντα κοντά της.

Γιάννης Ζώης
Λάρισα, Οκτώβριος 1998

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ - ΔΩΡΕΕΣ - ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

ΚΗΠΟΙ

— Η κα Γαλάτεια Στυλίδη προσέφερε υπέρ της εκκλησίας Προφήτης Ηλίας 100.000 δρχ.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί θερμά.

ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ

— Στη μνήμη του πατέρα του Στέφανου που συμπλήρωσε δύο χρόνια από το θάνατό του το παιδί του ο Βύρων Παπαγεωργίου προσέφερε το ποσό των 40.000 δρχ. στην εκκλησία του χωριού μας.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή τον ευχαριστεί και εύχεται να είναι ελαφρύ το χόμα του Παπίγκου που τον σκεπάζει.

ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΣ

Στην Εκκλησιαστική Επιτροπή Ελαφοτόπου κατατέθηκαν τα παρακάτω ποσά, για τις ανάγκες των Ιερών Ναών αντίστοιχα:

Άγιος Νικόλαος:
Χριστόδουλος Πριμικήρης 30.000

Κοίμηση της Θεοτόκου

Όλγα Στεφανίδη 20.000

Αλκμήνη Σοφianoπούλου 10.000

Αγία Παρασκευή

— Αικατερίνη Καψάλη στη μνήμη

Μεν. Τσεργάλη 10.000

— Αθηνά Κατσιούπη-Τσεργάλη

στη μνήμη Μεν. Τσεργάλη 5.000

— Αφροδίτη Σαρρέα Τσεργάλη στη

μνήμη Μεν. Τσεργάλη 5.000

— Βασίλειος Τσεργάλης στη μνήμη

Μεν. Τσεργάλη 10.000

— Σπυρίδων Βλαχόπουλος στη

μνήμη της μητέρας του Ελισάβετ

Βλαχοπούλου 20.000

— Χριστόδουλος Πριμικήρης στην

μνήμη των γονέων του, της συζύ-

γου του Μαίρης του υιού του Δημή-

τρη και των αδελφών του 20.000

Φερενίκη Ράδη 10.000

— Όλγα Στεφανίδη εις μνήμη του

πατρός της Κωνσταντίνου Στεφανί-

δη 20.000

— Παναγιώτης Σιούτης 15.000

— Φαιναρέτη Χρόνη 10.000

— Μαίρη Γκράτζιου εις μνήμη του

συζύγου της Μενελάου Γκράτζιου

και της θείας της Μαγδαληνής

20.000

— Ρέα Γκράτζιου εις μνήμη του πα-

τρός της Μενελάου 10.000

— Θέα Λίλη εις μνήμη Αναστασίου

Λίλη, Ελισάβετ Βολογιαννίδη, Πέ-

τρινας Εμμανουήλ 30.000

— Ελένη Ηλία Καρπούζη - Παπα-

κωνσταντίνου 10.000

— Ελένη Βλαστού 5.000

— Γεώργιος Μπόνιας 8.000

Η Εκκλ. Επιτροπή ευχαριστεί

ΚΑΠΕΣΟΒΟ

— Στη μνήμη του Ελευθερίου Αν. Δούκα ή αντί στεφάνου στη σωρό του, κατατέθηκαν στην Εκκλησιαστική Επιτροπή Καπεσόβου τα παρακάτω ποσά:

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΣΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΜΑΣ

Ο κ. Τσίλης Χρήστος 30.000 δρχ. στη μνήμη των γονέων του Πολυχρόνη και Ευγενίας.

Η Σ. Επιτροπή ευχαριστεί θερμά

ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΕΙΣΦΟΡΑ

10.000

Βλάχος Κων/νος (2)

Λιόντος Χρήστος (2)

6.000

Γιαννακός Π. Ιωάννης

5.000

Ζηκοπούλου-Σιαμπήρη Αφροδίτη

Πατεράκης Εμμανουήλ

Χριστοδούλου Δ. Κων/νος

4.000

Παπαβασιλείου Γεώργιος

Λένης Αχιλλέας

ΣΗΜ.: Οι μέσα σε παρένθεση αριθμοί δηλώνουν τα έτη πληρωμής.

1) Γεωργία Δούκα, Αναστάσιος Δούκας, Παναγιώτης και Ευτυχία Δούκα 30.000 δρχ.

2) Φιλομήλα Δούκα και Πηνελόπη Δημοπούλου 10.000 δρχ.

3) Οικογένεια Δημητρίου Μπισδάκη 10.000 δρχ.

4) Οικογένεια Ανδρέα Τόλογλου 10.000 δρχ.

5) Ιουλία Στεργίου και Ελένη Βασιλά 20.000 δρχ.

6) Οικογένειες αδελφών Γρηγ. Βαρζώκα 20.000 δρχ.

7) Οικογένειες Ιωάννη Ζούκη και Κων/νου Χατζηγιάνη 10.000 δρχ.

8) Οικογένεια Ευαγγέλου Ζησιμάτου 10.000 δρχ.

9) Οικογένεια Γιώργου Αναγνωστόπουλου 10.000 δρχ.

10) Οικογένεια Αποστόλου Ντιναλέξη 10.000 δρχ.

11) Οικογένεια Πλάτωνα Ράπη 5.000 δρχ.

12) Σύλλογος Συνταξιούχων Δασκάλων Ν. Ιωαννίνων 5.000 δρχ.

Η Εκκλ. Επιτροπή εύχεται να είναι ελαφρύ το χόμα που κάποτε τον γέννησε και τώρα τον σκεπάζει. Αιώνια η μνήμη του.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

11.500

Πανταζή Βασιλική (4)

10.000

Μασσαλά Πιπίτσα (3)

6.000

Γουτόπουλος Χριστόδουλος (2)

Μπούνας Δημήτριος (2)

5.000

Γκούρη-Γιακουστίδου Μαριγώ (2)

3.000

Αγαθόπουλος Δημήτριος

Βαταβάλης Απόστολος

Βλαχοπούλου-Βελένζα Μίνα

Δάλλα Νίκη

Καραβατιάς Αλέκος

Κοκκίνη Πανωραία

Κωστόπουλος Μιχαήλ

Λένης Κίμων

Λύτρα Μαρία

Μαγγανόπουλος Βασίλειος

Μπούκας Ιωάννης

Νεοφώπτος Σταύρος

Παπαγεωργίου Κ. Γεώργιος

Παράπουλος Ιωάννης

Πιπινέλης Γεώργιος

Ρογκότης Ευστάθιος

Σολδάτου Ανδρομάχη

Σουσιόπουλος Αθανάσιος

Τζιόβα Αθαν. Κούλα

Τζιόβα Αριστ. Κούλα

Τζιομάκας Ευάγγελος

Τσέλης Μιλτιάδης

Τσιμής Γεώργιος

Τσομίδα Σταυρούλα

Τσουλης Χρήστος

Τραγουλιάς Ανδρέας

Φιλίπης Κων/νος

Φούσκας Κων/νος

ΣΗΜ.: Οι μέσα σε παρένθεση αριθμοί δηλώνουν τα έτη πληρωμής.

«ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ»

Ιδρυτής:

ΚΙΜΩΝ ΚΥΡΙΑΖΗΣ

★

Ιδιοκτήτης - Εκδότης:

ΙΣΤΟΡΙΚΗ

ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

ΟΙ ΠΡΩΤΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ

ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ ΣΤΑΘΗΣ

ΒΑΡΖΩΚΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ

ΓΙΑΝΝΑΚΟΣ ΕΥΡΥΠΠΙΔΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

ΤΖΙΟΒΑΣ ΦΡΙΕΟΣ

ΤΣΑΟΥΣΗΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ

★

Η ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:

1. ΒΑΡΖΩΚΑΣ ΒΥΡΩΝ

2. ΓΕΠΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

3. ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΣΑΒΒΑΣ

4. ΚΥΡΙΑΖΗ ΚΑΛΥ

5. ΜΕΡΤΖΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

6. ΝΤΙΝΑΛΕΞΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

7. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗΣ ΘΑΝΑΣΗΣ

8. ΣΥΚΙΩΤΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

9. ΤΖΙΟΒΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ

10. ΤΣΕΚΟΥΡΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

★

Υπεύθυνος για το Νόμο:

ΑΠΟΣΤ. Κ. ΝΤΙΝΑΛΕΞΗΣ

Πρόεδρος Ι.Α.Ε.Ζ.

Ν. Ζέρβα 2 - Ιωάννινα, Τηλ. 307

★

Υπεύθυνος Ύλης:

ΒΑΣΙΛΗΣ ΤΖΙΟΒΑΣ

Αργυρινών 16 - ΙΩΑΝΝΙΝΑ

Τηλ. 27.105

★

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ:

Συνδρομές, εισφορές

εμβάσματα:

Περιοδικό «Το ΖΑΓΟΡΙ

Μας»

Σύνα 4 Ιωάννινα 454 44

και Μυροπολείο

ΚΑΛΥ ΚΥΡΙΑΖΗ

Δόξου Βύρωνος 21

Ιωάννινα 45444.

Κατώτερη ετήσια

συνδρομή δρχ. 3.000

ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ

ΙΩΑΝΝΑ ΦΑΝΙΚΑ

ΠΑΝΤΑΖΗ

★

Τυπογραφία:

Γ. ΔΟΥΒΛΗ

- Ε. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Ο.Ε.

28ης Οκτωβρίου 41 (Στάδ Καρα

Τηλ. 20.544 - 27.845

Ιωάννινα 454 44

Ζαγορισόπουλα που πέτυχαν σε Α.Ε.Ι.-Τ.Ε.Ι.

ΗΛΙΟΧΩΡΙ

— Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Θεσ/νίκης, Έξαρχος Σωτήριος του Θεμιστοκλή, Έξάρχου Ευδοξία του Θεμιστοκλή στο Πανεπιστήμιο Αθηνών - Τμήμα Πολιτικών Επιστημών και Δημόσιας Διοίκησης.

Συγχαρητήρια.

«Το Ζαγόρι μας»

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Ε. ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΣ

Ιατρός

Ειδικός Γαστρεντερολόγος

Video -

Ενδοσκοπήσεις πεπτικού

28ης Οκτωβρίου 49

Ιωάννινα

Τηλ. & Fax (0651) 76.975 -

Κινητό 093-490.211